

Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ¹

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού,
Γραμματέως τής Σ. Έ. επί των αίρέσεων

(β' μέρος)

2) Τήν απόφαση 7380/20.12.1996 του Πρωτοδικείου Αθηνών **ἀκολούθησε ἔφεση στό Ἐφετεῖο Αθηνῶν**. Τό Ἐφετεῖο, μέ τήν ὑπ' ἀριθμ. 10.493/19.12.1997 ἀπόφασή του, ἐπεκύρωσε τήν ἀπόφαση τοῦ Πρωτοδικείου Αθηνῶν καί ἀποδέχθηκε τήν αἴτηση τοῦ Νομάρχη Αθηνῶν γιά τήν διάλυση τοῦ σωματείου ΚΕΦΕ διότι «ἀπεδείχθησαν πλήρως, ἀφ' ἑνός μὲν ὅτι ὁ σκοπός τοῦ περί οὗ πρόκειται σωματείου μεταβλήθηκε σέ κερδοσκοπικό ἀπό μὴ κερδοσκοπικόν τοιοῦτον, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι καί ἡ λειτουργία του κατέστη παράνομος»².

Ἡ Σαηεντολογία ὁμως ἄλλαξε τόν τίτλο της σέ «Ἑλληνικό Ἴνστιτούτο Διανοητικῆς καί Σαηεντολογίας» καί συνέχισε τήν δραστηριότητά της ὡς ἀστική ἐταιρεία, στούς ἴδιους χώρους καί μέ τὰ ἴδια πρόσωπα.

Σέ ἄλλη περίπτωση, τό ΚΕΦΕ ἄσκησε ποινική δίωξη κατά τῶν γονέων ἑνός μέλους του, καταγγέλοντάς τους γιά ἐξύβριση, συκοφαντική δυσφήμιση καί προσβολή τῆς τιμῆς τοῦ ΚΕΦΕ καί ἀπειλή. **Τό Τριμελές Πλημμελειοδικεῖο Αθηνῶν**, μέ τήν ὑπ' ἀριθμ. 37681/1997 ἀπόφασή του, ἀθώωσε τούς κατηγορουμένους γονεῖς ἀπό τίς ὡς ἄνω κατηγορίες.

Ἐπίσης, ἐνώπιον τοῦ **Γ' Τριμελοῦς Ἐφετείου Αθηνῶν**, προσήχθησαν δεκαπέντε μέλη τοῦ ΚΕΦΕ, κατηγορούμενοι γιά «ἀπρόκλητη ἔμπρακτη ἐξύβριση ἀπό κοινοῦ κατ' ἐξακολούθηση καί κατά συρροή». Τό Ἐφετεῖο ἀποδέχθη-

κε ὅτι οἱ κατηγορούμενοι «προέβαιναν, μέ βάση συγκεκριμένο σχέδιο, σέ συστηματική παρακολούθηση καί συλλογή πληροφοριῶν μέ τὰ προσωπικά δεδομένα, πού ἀφοροῦσαν τήν ἰδιωτική, κοινωνική, ἐπαγγελματική καί ὑπηρεσιακή ζωή σημαινόντων προσώπων τῆς δημόσιας κυρίως ζωῆς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὅπως δημοσιογράφων (Β. Νταγκουνάκη, Γρ. Μιχαλόπουλου), θρησκευτικῶν λειτουργῶν (Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ, πατρός Ἄντ. Ἀλεβιζόπουλου), δικαστικῶν λειτουργῶν (Ἄντ/λέα Α.Π. Σπυρόπουλου, Ἄντ/λέα Ἰωάν. Ἀγγελῆ), Πολιτικῶν (Μ. Ἐβερτ, Ἄντων. Σαμαρά) κλπ. Ἀκολούθως προέβαιναν σέ ταξινόμηση καί καταχώρηση τῶν πληροφοριῶν αὐτῶν σέ ἔγγραφα καί ἀτομικούς φακέλλους, τὰ ὅποια στοιχεῖα ἀπέστειλαν καί σέ ξένα κέντρα πληροφοριῶν στήν Ἀλλοδαπή. Οἱ ὡς ἄνω ἐνέργειες τῶν κατηγορουμένων ἀποτελοῦν, κατά τήν κοινή ἀντίληψη, ἐκδήλωση προσβλητικῆς τῆς τιμῆς τῶν προαναφερομένων προσώπων, ἐνέχουν καταφρόνηση πρὸς τὰ πρόσωπα αὐτά καί στοιχειοθετοῦν κατά τήν κρίση τοῦ Δικαστηρίου, τό ἀδίκημα τῆς ἐξύβρισης μέ ἔργο».

Τό **Γ' Τριμελές Ἐφετεῖο Αθηνῶν**, μέ τήν ἀπό 11.5.1999 ἀπόφασή του, δέχεται ὅτι «Σ' αὐτές τίς προσβλητικές ἔμπρακτες ἐνέργειες προέβαιναν μέ κοινή πρόθεση καί συνεργασία ἀπό κοινοῦ, ὅλοι τους, γνωρίζοντας τήν κατά τήν κοινή ἀντίληψη προσβλητικότητα τῶν ἐνεργειῶν τους αὐτῶν γιά τήν ἠθική καί κοινωνική ὑπόσταση τῶν ἄνω προσώπων, γεγονός πού προσβάλλει ὅπωςδῆποτε τήν ὑπόληψη, τιμῆ καί προσωπικότητά τους».

Τελικά, τό δικαστήριό ἀποφάσισε νά παύσει ὀριστικά τήν ποινική δίωξη κατά τῶν

1. Ὁμιλία του, πού πραγματοποιήθηκε στήν Αγία Πετρούπολη, στίς 18.9.2014, στή πλατεῖα τῆς Ζ' Διορθόδοξης Συνάντησης Δικτύου Πρωτοβουλιῶν Μελέτης Θρησκευτικῶν καί Καταστροφικῶν Λατρειῶν.

2. Απόφαση Ἐφετείου Αθηνῶν, 10.493/1997, φύλλο 18ο.

κατηγορουμένων διότι «οί παθόντες σέ βάρος τῶν ὁποίων τελέσθηκε τό κατ' ἔγκληση διακόμενο ἀδίκημα τῆς ἐξύβρισης μέ ἔργο, δέν υπέβαλαν ἔγκληση κατά τῶν (κατηγορουμένων) ἐντός τῆς τρίμηνης προθεσμίας τοῦ νόμου, ἀπό τότε πού ἔλαβαν γνώση τῆς σέ βάρος τους πράξεως (ἄρθρ. 368§1, 361§1, 117 Π.Κ.)». Γι' αὐτό ἔπαυσε ὀριστικά τήν ἐναντίον τους ποινική δίωξη, λόγω ἐξαλείψεως τοῦ ἀξιοποίνου.

Ἀργότερα, ἡ ὀργάνωση αὐτή ἐμφανίστηκε μέ νέο τίτλο ὡς «Ἑλληνική Ἐκκλησία τῆς Σαηεντολογίας». Μέ τόν τίτλο αὐτό ἐζήτησε ἀπό τό **Υπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων** τῆς Ἑλλάδος τήν ἄδεια λειτουργίας «**εὐκτηρίου οἴκου**».

[Ὅπως εἶναι γνωστό στήν Ἑλλάδα γιά νά ἀποκτήσει ἄδεια λειτουργίας «εὐκτηρίου οἴκου» μιά ὀργάνωση ἢ ομάδα ἀνθρώπων, πρέπει νά ἀναγνωρισθεῖ ὡς «γνωστή θρησκεία», ὅπως ὀρίζεται ἀπό τό Ἑλληνικό Σύνταγμα (ἄρθρο 13 § 2) καί νά λάβει ἄδεια λειτουργίας «εὐκτηρίου οἴκου» ἀπό τό Υπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων].

Ἡ Σαηεντολογία, μέ τήν αἴτησή της πρὸς τό Υπουργεῖο, ζητοῦσε τήν χορήγηση ἀδείας λειτουργίας «εὐκτηρίου οἴκου». Δηλαδή ζητοῦσε νά ἐνταχθεῖ σ' αὐτό πού τό Ἑλληνικό Σύνταγμα (ἄρθρο 13 § 2) χαρακτηρίζει ὡς «γνωστή θρησκεία». Αὐτή ἡ ἀναγνώριση θά ἐπέφερε στήν Σαηεντολογία ἰδιαίτερα ὀφέλη καί φορολογικές ἀπαλλαγές, ὅπως συμβαίνει στίς θρησκευτικές ὀργανώσεις, ἀλλά καί περισσότερη ἐλευθερία στή δραστηριότητά της.

Μ' αὐτή τήν αἴτησή της ἡ Σαηεντολογία ἀναιροῦσε ὁμως ἐαυτήν, ἀφοῦ τό ἔτος 1995, μέ ἐπιστολή πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΚΕΦΕ, διαβεβαίωσε ἐπιμόνως ὅτι «Δέν εἴμαστε θρησκεία, δέν εἴμαστε, πολλῶ μᾶλλον αἵρεση»³. Ἀλλά καί μέ ἐπιστολή της πρὸς τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο ἢ Πρόεδρο τοῦ ΚΕΦΕ (23.6.1995) καί ἄλλο

3. Ἐπιστολή πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 8.6.1995.

ἡγετικό στέλεχος του (22.6.1995) ὑπεστήριζαν ὅτι εἶναι Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί καί ὅτι εἶναι ψευδῆς ὁ χαρακτηρισμός τῆς Σαηεντολογίας ὡς «αἵρεσης».

Εἶναι φανερό ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ἀκόμη μεταμορφώσεως τῆς Σαηεντολογίας, ἑνὸς ἐλιγμοῦ, ὅπως συνηθίζει νά κάνει κατά καιροῦς, γιά νά προωθήσει τίς θέσεις της, ἀνάλογα μέ τά συμφέροντά της, παραπλανώντας τίς Ἀρχές.

Ὁ Υπουργός μέ τήν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. Α3-88/17.10.2000 ἀπόφασή του, ἀπέρριψε τό αἴτημα τῆς Σαηεντολογίας μέ τό αἰτιολογικό ὅτι «ἡ Σαηεντολογία δέν ἔχει θρησκευτικό χαρακτήρα καί ἐπομένως δέν μπορεῖ νά υπαχθεῖ στίς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος θεσπιζόμενες ρυθμίσεις». Ὁ Υπουργός στήν ἀπόφασή του σημειώνει ὅτι ἡ αἴτηση τῆς Σαηεντολογίας «δέν βρίσκει νόμιμο ἔρεισμα οὔτε στό ἄρθρο 13 παρ. 2 τοῦ (ἑλληνικοῦ) Συντάγματος, οὔτε στό ἄρθρο 9 τῆς Σύμβασης τῆς Ρώμης»⁴.

Κατόπιν αὐτοῦ, ἡ Σαηεντολογία προσέφυγε στό **Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας τῆς Ἑλλάδος**, στίς 15.12.2000, ζητώντας τήν ἀκύρωση τῆς ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου, ἄσκησε παρέμβαση ὑπέρ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ μέ σειρά ἐπιχειρημάτων.

Καί ἐνῶ ἐπρόκειτο νά ἐκδικασθεῖ ἡ ὑπόθεση στίς 5.4.2000, ἡ Σαηεντολογία ἀπέσυρε, λίγες μέρες πρὶν, τήν αἴτηση ἀκυρώσεως. Τό ἀποτέλεσμα ὅλης αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως εἶναι ὅτι στήν Ἑλλάδα, σύμφωνα μέ τό Ἑλληνικό Σύνταγμα, τούς Νόμους καί τίς ἀποφάσεις τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων, ἡ Σαηεντολογία **δέν εἶναι ἀναγνωρισμένη «γνωστή θρησκεία»** καί δέν δικαιούται νά διατηρεῖ «εὐκτήριο οἶκο», νά ἀσκεῖ λατρευτικές συνάξεις καί τελετές καί ἄλλες θρησκευτικές δραστηριότητες.

Κλείνοντας, πρέπει νά συμπληρώσουμε

4. Ἐγγραφοῦ Υπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, 17.10.2000.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΑΝΤΟΝΑ Ένα φαινόμενο θρησκευτικής παρακμής

του Πρωτοπρ. Βασιλείου Γεωργοπούλου.
Επίκουρου Καθηγητού Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Βασικό γνώρισμα του αρχαίου παγανιστικού κόσμου υπήρξε η λατρεία ζώντων ή νεκρών ανθρώπων, ως θεών. Αναμφιβόλως, η πρακτική αυτή ήταν ένα φαινόμενο άκρας θρησκευτικής παρακμής του μεταπρωτοκλασικού ανθρώπου, που δεν είχε γνωρίσει τό φως του Χριστού.

Τό θλιβερό και παρακμιακό αυτό φαινόμενο δυστυχώς επανεμφανίστηκε και στά τέλη του εικοστού αιώνα με τή λατρεία και τή δημιουργία «Εκκλησίας» ως λατρευτικής κοινότητας για τή λατρεία ενός μεγάλου Αργεντινού ποδοσφαιριστή, του Ντιέγκο Μαραντόνα.

Φανατικοί θαυμαστές του δημιούργησαν τό 1998 τή λεγόμενη «Εκκλησία του Μαρα-

ντόνα» (Iglesia Maradoniana) κτίζοντάς του και ναό στην πόλη Ροσάριο τής Αργεντινής, αφιερωμένο σ' αυτόν.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία υπολογίζεται, ότι η παρακμιακή θρησκευτική χαρακτηρη λεγόμενη «Εκκλησία του Μαραντόνα» αριθμεί περίπου 100.000 μέλη με παρουσία και στις ευρωπαϊκές χώρες Ιταλία και Ισπανία. Οί όπαδοί του έν λόγω μορφώματος έχουν αντικαστήσει τό χριστιανικό ήμερολόγιο, με δικό τους σύστημα χρονολογήσεως, γνωστό ως π. Ντ. και μ. Ντ. δηλαδή πρό και μετά Ντιέγκο.

Έχουν συγκροτήσει δικό τους δεκάλογο, μία έκ των έντολών του όποιου είναι τό νά δίνουν στά άρρενα παιδιά τους, τό όνομα Ντιέγκο. Έχουν επίσης δημιουργήσει δικό τους

ότι, ή Ιερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος με σειρά Δελτίων Τύπου και ανακοινώσεων πρός τόν Έλληνικό λαό έχει ενημερώσει με πληρότητα για τόν χαρακτήρα τής όργανώσεως αυτής. Ειδικά έχει έκδώσει ανακοινώσεις για έκδηλώσεις τής Σαηεντολογίας με δήθεν κοινωνικό σκοπό (π.χ. αντιναρκωτικός άγώνας, μαραθώνιος δρόμος, έκστρατείες υπέρ των ανθρώπινων δικαιώματων κ.ά.), καθώς και στην περίπτωση διανομής έντύπων στό Έλληνικό Κοινοβούλιο.

Πληροφόρηση για τήν Σαηεντολογία έχει γίνει επανειλημμένα και από τήν «Πανελλήνια Ένωση Γονέων για τήν Προστασία του Έλληνορθόδοξου Πολιτισμού τής Οίκογενείας και του Άτόμου».

Τέλος, στό περιοδικό «Διάλογος» (περιοδικό του «Διορθόδοξου Συνδέσμου Πρωτοβουλιών Γονέων») μπορεί νά βρεϊ κάποιος έμπεριστατωμένα άρθρα και πληροφορίες

για τόν χαρακτήρα και τή δραστηριότητα τής όργανώσεως τής Σαηεντολογίας.

Απ' όλα τά παραπάνω είναι πρόδηλο ότι ή Σαηεντολογία είναι πλέον γνωστή στην Ελλάδα. Βεβαίως, έξακολουθεί νά δραστηριοποιείται κάτω από ποικίλους τίτλους και διάφορους τρόπους. Μετά όμως από όσα αναφέραμε (και τά όποια έχουν δημοσιευθεί ευρύτατα στον Έλληνικό Τύπο) είναι γνωστή ή πραγματική της ταυτότητα. Νομίζω ότι είναι πλέον δύσκολο νά ένταχθει κάποιος στην όργάνωση αυτή ύποστηρίζοντας ότι δεν έννώραζε περί τινος πρόκειται και ότι ή ένταξη του σ' αυτή δεν συμβιβάζεται με τήν Όρθόδοξη πίστη του. Έαν επιθυμεί μπορεί νά αξιοποιήσει τήν πληροφόρηση που ύπαρχει και κυρίως νά έρωτήσει τήν Έκκλησία. Έκτός εάν άλλοι λόγοι (και κυρίως ιδεολογικοί) τόν όδηγούν νά επιλέξει τήν ένταξη του σέ αυτή.

Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

του κ. Κωνσταντίνου Παπαχριστοδούλου,
Προέδρου του Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Γ.

(α' μέρος)

Κανείς δέν θέλει νά ἀρρωστήσει. Πιό πολύ ὅμως κι ἀπό τήν ἀρρώστια, ὁ ἄνθρωπος φοβάται τήν ἀπειλή της.

Ὁ ἀνθρώπινος πόνος καί ὁ φόβος μπροστά στήν ἀσθένεια ὑπῆρξαν πάντα ἕνα πεδίο πρόσφορο γιά κερδοσκοπία καί γενικά γιά ἐκμετάλλευση. Ἀπό τούς «κομπογιαννίτες» τοῦ Μεσαίωνα μέχρι τούς σύγχρονους ἐναλλακτικούς «θεραπευτές», ἡ ἐπίδοση σέ ἀσύστολες μεθόδους ἐξαπάτησης ἀσθενῶν ἢ συγγενῶν τους ὑπῆρξε ἀποδοτικότητα. Ὅπως θά δοῦμε παρακάτω, ἡ ἐκμετάλλευση τοῦ ἀνθρώπινου πόνου δέν ἀποβλέπει μόνο στήν κερδοσκοπία ἀλλά, πολλές φορές, ἀποτελεῖ ἕνα ἔξοχο μέσον χειρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Πρὶν ὅμως ἀπό τήν παράθεση τῶν σημαντικότερων μορφῶν ἐναλλακτικῆς «ιατρικῆς» θά πρέπει νά ἀναπτύξουμε, μέσα σέ λίγες γραμμές, πῶς ἀντιμετωπίζεται ὁ ἄνθρωπος

---

1. Ὁμιλία πού πραγματοποιήθηκε στίς 13 Ἰανουαρίου 2014, στόν Ἱ.Ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, στά πλαίσια τοῦ Σεμιναρίου ἐπί τῶν αἱρέσεων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμητοῦ.

«Τετραγράμματο» γιά τό ὄνομα τοῦ «θεοῦ», τό ὁποῖο συνδυάζει τό λατινικό ἀρχικό ὄνομα τῆς λέξεως θεός καί τόν ἀριθμό τῆς φανέλας τοῦ Μαραντόνα καί εἶναι γνωστό ὡς «D10 S». Εἶναι σαφές ὅτι πρόκειται γιά κακόγουστη ἀνάμειξη διαφορετικῶν στοιχείων θρησκευτικῶν καί μῆ.

Ἀντικατέστησαν τήν χριστιανική ἐορτή τοῦ Πάσχα μέ τόν ἐορτασμό τῆς 22ας Ἰουνίου, ἡμερομηνία κατά τήν ὁποία ὁ Μαραντόνα τό

ὡς ψυχοσωματική ὄντοτητα στίς διάφορες παραθρησκευτικές ομάδες καί κυρίως στό «οἰκοδόμημα» τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Βασική καί θεμελιώδης ἀρχή τῆς «Νέας Ἐποχῆς», πού ἔχει τή βάση της στή Θεοσοφία καί τόν Ἐσωτερισμό, εἶναι ἡ «ὀλιστική» θεώρηση τοῦ κόσμου. Τά πάντα ἀποτελοῦν ἔκφραση τοῦ «ὄλου» καί μέρος τοῦ «ὄλου» εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ἡ ὕπαρξη τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως καί ὄλων τῶν ὄντων κατά τόν Ἐσωτερισμό, ἐκδηλώνεται συνήθως σέ τρία ἐπίπεδα: **Τό φυσικό, τό ἀστρικό καί τό πνευματικό.** Τό φυσικό ἀντιστοιχεῖ στή γήινη πραγματικότητα, τό ἀστρικό ἀντιστοιχεῖ στόν μεταφυσικό κόσμο τῶν συναισθημάτων καί γιά τό πνευματικό δίστανται οἱ ἀπόψεις, συνήθως ὅμως αὐτό ἀναφέρεται στή «θεία» πραγματικότητα. Φυσικά καί τά τρία ἐπίπεδα ἀποτελοῦν «ἐκδηλώσεις» τῆς «Μίας Συμπαντικῆς Ἐνέργειας».

Στήν ἀρχή, ἰσχυρίζονται οἱ θιασῶτες αὐτῶν τῶν μεθόδων, τά ἐπίπεδα αὐτά βρίσκονταν σέ ἀρμονική ἀλληλεξάρτηση. Μέ τίς «ἀρνητικές» ὅμως σκέψεις καί πράξεις του

1986 εἶχε πετύχει νίκη στό Μουντιάλ ἐναντίον τῆς ἐθνικῆς ομάδας τῆς Ἀγγλίας. Στίς ἐορτές τοῦ ἐν λόγῳ μορφώματος περιλαμβάνονται τά γενέθλια τοῦ Μαραντόνα, ὅπως καί ἡ ἡμερομηνία ἀναλήψεως καθηκόντων του ὡς προπονητῆ τῆς ἐθνικῆς ομάδας τῆς Ἀργεντινῆς.

Τό δικό μας τελικό σχόλιο γι' αὐτή τή σύγχρονη μορφή θρησκευτικῆς παρακμῆς: «καί ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χεῖρων τῆς πρώτης» (Ματθ. 27, 64).

ό άνθρωπος διατάραξε αυτή την άρμονία! Αυτή ή διατάραξη οδηγεί στην ασθένεια που κατά τη «Νέα Έποχή» δέν είναι κάτι φυσιολογικό. Επιβάλλονται λοιπόν διάφορες «τεχνικές» και «μυήσεις» προκειμένου νά αποκαταστήσει ο άνθρωπος αυτή την άρμονία και έτσι νά αποκτήσει την υγεία του.

Στήν προσπάθειά τους νά εξηγήσουν τήν αλληλεξάρτηση τών τριών επιπέδων, κάποιιοι αποκρυφιστικοί κύκλοι τά παρομοιάζουν μέ τή δημιουργία μιᾶς φωτογραφίας. Στήν τέχνη τῆς φωτογραφίας ἔχουμε: τό πρὸς φωτογράφιση ἀντικείμενο, τό ἀρνητικό του, τό φιλμ καί τό θετικό, πού εἶναι ἡ τυπωμένη φωτογραφία.

Τό πρωτότυπο ἀντικείμενο (τό «ἀρχέτυπο») βρίσκεται στό πνευματικό ἢ θεῖο ἐπίπεδο. Τό ἀρνητικό του, τό φιλμ ἀντιστοιχεῖ στό ἀστρικό ἐπίπεδο. Καί τό θετικό του, ἡ τυπωμένη φωτογραφία, βρίσκεται στό φυσικό ἐπίπεδο τῆς πραγματικότητας. Ἐπομένως, ὁ κάθε ἄνθρωπος πού ζεῖ ἐπάνω στή γῆ δέν εἶναι πραγματικός, ἀλλά... ἡ φωτογραφία του! Τό πρωτότυπο βρίσκεται σ' ἓνα ὑπερβατικό πνευματικό ἐπίπεδο.

Εἶναι σημαντικό λοιπόν νά ξέρουμε ὅτι **για τόν Ἐσωτερισμό, εἶναι λάθος νά πιστεύει κανείς γιά τόν ἑαυτό του, ὅτι εἶναι κάτι μοναδικό, ὅτι ἔχει ἀυθύπαρκτη ὑπόσταση.**

Συγκρίνοντας τήν περί ἀνθρώπου διδασκαλία τοῦ Ἐσωτερισμοῦ μέ τόν Ἰνδουισμό καί τόν Βουδισμό, διαπιστώνουμε ἐπίσης ὀλιστική θεώρηση τοῦ κόσμου. Ἐδῶ ἔχουμε νά κάνουμε μέ τήν θεωρία τοῦ Κάρμα καί τῆς Μετενσάρκωσης. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ τμήμα τῆς «ὑπερ-συμπαντικῆς συνειδητότητας» πού ἔχει «ἐκπέσει». Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἀυτοτελές καί μοναδικό πρόσωπο ἀλλά, ἀφοῦ ὑποστει ἓνα ἀτελείωτο ἀριθμό μετενσαρκώσεων, προκειμένου νά «ξεπληρώσει» τό κάρμα πού ἔχει συσσωρεύσει στίς προηγούμενες ζωές του, ἐξελίσσεται προκειμένου νά ἀπορροφηθεῖ καί πάλι ἀπό τήν ἀπρόσωπη «συνειδητότητα». Παρομοιάζεται δέ ἀπό κάποιες ὁμάδες ὡς μία σταγόνα πού πέφτει μέσα σέ ἓναν ὠκεανό.

Ἄν θεμελιώσουμε τήν ὑπαρξή μας στήν ἀποψη περί «ὀλιστικῆς θεώρησης τοῦ κόσμου», σύμφωνα μέ τόν μακαριστό π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζόπουλο, φτάνουμε στό συμπέρασμα πῶς ἡ ζωὴ αὐτὴ δέν ἔχει νόημα. Σκοπός μας λοιπόν θά πρέπει νά εἶναι σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση ἡ ἐξουδετέρωση αὐτῆς τῆς ζωῆς καί ἡ «ἀπελευθέρωση» ἀπὸ τόν κύκλο, ὄχι μόνο τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καί τῆς ζωῆς.

Καί στίς δύο περιπτώσεις, στόν Ἐσωτερισμό καί στόν Ἰνδουισμό/Βουδισμό, δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ «κτιστοῦ» καί «ἀκτίστου»· μεταξύ δημιουργοῦ καί δημιουργήματος. Ἐχοντας λοιπόν ὑπ' ὄψιν αὐτὴ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴ μπορούμε εὐκόλα νά κατανοήσουμε πόσο ἀπέχει ἡ περί ασθένειας καί πόνου ἀντιμετώπιση τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ αὐτὴ τῶν ὁμάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Καί αὐτό θά προσπαθήσουμε νά καταδείξουμε.

1. Ἡ υγεία, ἡ ασθένεια καί ἡ θεραπεία τῆς στίς παραθρησκευτικῆς ὁμάδες α) Ἐσωτερισμός καί «θετικὴ σκέψη»

Ἀξίζει νά κάνουμε μιὰ μικρὴ περιήγηση σέ διάφορες ὁμάδες καί σέκτες γιά νά δοῦμε πῶς ἀντιμετωπίζουν, κάτω ἀπὸ τό πρίσμα πού μόλις προαναφέραμε, τὴν υγεία, τὴν ασθένεια καί τὴν θεραπεία τῆς.

Διαβάζουμε στό βιβλίο «Μπορεῖς» τοῦ **Ἀντωνίου Πισσάνου**, ἰδρυτῆ τῆς «**Παραψυχο-Κοινωνιολογικῆς Ἐταιρίας Ἑλλάδος**»: «Μέσα σέ κάθε ἄνθρωπον ὑπάρχουν μεγάλες δυνάμεις αἱ ὁποῖαι διὰ τόν ἓνα ἢ τόν ἄλλον λόγον εὐρίσκονται ἐν λανθανούσῃ καταστάσει. Τὰς δυνάμεις αὐτάς, ὡς καί τὰς ιδιότητας τοῦ ὀργανισμοῦ μας, ἀγνοοῦμεν διὰ λόγους τοῦς ὁποῖους δέν ἐξετάζω τώρα. Κάθε λογικὴ ἐπιθυμία εἶναι δυνατόν νά πραγματοποιηθῆ. Ἡ υγεία, ὁ πλοῦτος, ἡ δόξα, εἶναι πράγματα πού μπορεῖτε νά ἀποκτήσετε. Ὁ γενικός κανὼν εἶναι ὅτι ὁ,τι ἡ καρδιά ἐπιθυμεῖ ἢ κεφαλὴ καί τὰ χέρια τῆς τό προσφέρουν»². Δέν ὑπάρχει μιὰ δύναμη ἢ κάποιος «θεός» στόν ὁποῖο

2. Α. Πισσάνου, Μπορεῖς, σ. 14, παρά π. Ἀλεβιζοπούλου Ἀντωνίου, Ἀποκρυφισμός Γκουρουϊσμός «Νέα Ἐποχή», ἐκδ. Π.Ε.Γ., Ἀθήνα 1997, σ. 139.

μπορεί να αποβλέπει ο άνθρωπος· μέσα του βρίσκονται όλες οι δυνάμεις της δημιουργίας.

Παρόμοιες δοξασίες κηρύττει και το «**Ίνστιτούτο Παραψυχολογίας**» του **Γ. Βουλούκου**, πού στηρίζεται στην «παραψυχολογία» του Έντγκαρ Κέϋση και στον Πνευματισμό. Βασική μέθοδος σ' αυτή την κίνηση είναι ο διαλογισμός, πού αποβλέπει στην αναζήτηση «του σημείου φωτός και γαλήνης», πού μπορεί να φέρει τις «Θεϊκές δυνάμεις» σέ μιá «στιγμιαία συνειδητότητα», συντομεύοντας τό χρόνο: «*Αν μπορείτε να διαλογίζεσθε 15 λεπτά την ημέρα, μπορείτε να τακτοποιήσετε 10.000 ζωές*» (Εγχειρίδιο Νο 2, σ. 51-52). Μέ τό διαλογισμό δημιουργούνται «*χριστικοί κραδασμοί που μπορούν να επιτελέσουν θαύματα*».

Η οργάνωση «**Αρμονική Ζωή**» του **Ρόμπερτ Νάτζεμ** υπογραμμίζει επίσης τή δύναμη τής σκέψης: «*Στόχος του ανθρώπου είναι να γνωρίσει τον αληθινό του Εαυτό και να απαλλαγεί από τις "προσκολλήσεις" που προέρχονται από την ταύτιση με τη φύση του. Κάθε δυσχερής κατάσταση, αρρώστια, κ.ο.κ. προέρχεται από τις προσκολλήσεις μας, δηλαδή από την άγνοια της αληθινής φύσης μας*» (Η Ψυχολογία τής ευτυχίας, σ. 321). «*Όταν πιστεύουμε ότι μπορούμε να είμαστε εντυχείς και υγιείς, τότε θα έχουμε και ευτυχία και υγεία. Ο κόσμος μας είναι απλώς μια αντανάκλαση του τι πιστεύουμε για τον εαυτό μας, τους άλλους και για τη φύση του ίδιου του κόσμου*» (Αρμονική Ζωή 8/1985, σσ. 24-25).

Σύμφωνα μέ τόν **Χοσέ Σίλβα**, τόν ιδρυτή τής «**Μεθόδου Σίλβα**», υπάρχουν 4 «*συχνότητες*» ή «*επίπεδα έγκεφαλικών ενεργειακών παλμών*»: όταν είμαστε ξύπνιοι έχουμε 14 έως 21 παλμούς τό δευτερόλεπτο· βρισκόμαστε στό «*επίπεδο βήτα*». Όταν χαλαρώνουμε στό κρεβάτι μέ κλειστά τά μάτια βρισκόμαστε στό *επίπεδο ήμιεργήγορης* μέ 7-14 παλμούς, πού αποκαλείται «*επίπεδο άλφα*». Στόν ύπνο, τά έγκεφαλικά κύματα παρουσιάζουν 6 παλμούς. Τότε βρισκόμαστε στό «*επίπεδο θήτα*». Ο βαθύτερος ύπνος, μέ κάτω από 4 παλμούς τό δευτερόλεπτο

μάς μεταφέρει στό «*επίπεδο δέλτα*» (Εσύ ό θεραπευτής, σ. 26). Στόχος τής κίνησης είναι τό *επίπεδο άλφα*, πού κατά τίς δοξασίες του Σίλβα αναφέρεται στά έσωτερικά επίπεδα νοητικής δραστηριότητας, «*τήν αυτοσυγκέντρωση, τή διαίσθηση, τή βελτιωμένη λειτουργία σέ θέματα υγείας, τή μνήμη, τήν εκμάθηση και τήν ικανότητα ανάκλησης πληροφοριών (Mind Control, έλληνικό έντυπο)*». Αν κάποιος είναι άρρωστος, δηλώνει «*νοερά*» τήν έπιθυμία του για θεραπεία· τήν «*πεποίθησή*» του πώς αυτό θά συμβεί και οραματίζεται νοερά πώς ήδη συνέβη· αυτό είναι όλο (Εσύ ό Θεραπευτής σσ. 92-93). Αν, λόγου χάρι, κάποιος έχει καρκίνο, αρκεί ό «*οραματισμός*» ότι ό όγκος συνεχώς μικραίνει και εξαφανίζεται! Η κίνηση ισχυρίζεται ακόμη ότι μπορεί κανείς να σταματήσει και τήν αίμορραγία του άσθενους στην περίπτωση «*άνοιχτής πληγής*», αρκεί να δονεί τά χέρια του πάνω από τήν πληγή, να φαντάζεται πώς σταματάει ή αίμορραγία και να πεί δυνατά: «*Δέν υπάρχει πόνος, δέν υπάρχει αίμορραγία!*» (Εσύ ό Θεραπευτής, σ. 104).

Όλες οι παραπάνω περιπτώσεις πού αναφέραμε κινούνται μέσα στό χώρο του Έσωτερισμού και τής λεγόμενης «**θετικής σκέψης**».

β) Ίνδουϊσμός και Γκουρουϊστικές ομάδες

Υπάρχει όμως και ένα μεγάλο πλήθος γκουρουϊστικών ομάδων πού έρμηνεύουν τήν άσθένεια και τόν πόνο μέ βάση τή θεωρία του «**Κάρμα**» και τής «**Μετενάρκωσης**». Σύμφωνα μέ αυτή τή φιλοσοφία, ή άσθένεια είναι αποτέλεσμα τής συσσώρευσης «**κακού κάρμα**» από προηγούμενη ζωή· ό πόνος τό ίδιο. Η διδασκαλία του Κάρμα αφαιρεί από τόν άνθρωπο τό στοιχείο τής ευθύνης, άφου τά πάντα στή ζωή είναι αποτέλεσμα των πράξεων του σέ προηγούμενες ζωές, και πρέπει να τά υπομείνει μέ σκοπό να «**ξεπληρώσει**» τό κάρμα του! Ο σουάμι Άμπεντανάντα, μαθητής του Ραμακρίσνα και έντεταλμένος τής κινήσεως του Ραμακρίσνα στίς Η.Π.Α., αναφέρει: «*κάθε ενέργεια έχει αναγκαστικά την αντίδρασή της ή το αποτέλεσμά της, έτσι αυτό*

αποτελεί επίσης κάρμα.... Η λέξη κάρμα περι-κλείει και τα δύο: την αιτία και το αποτέλεσμα. Σ' αυτή την οικουμενική έννοια, κίνηση, έλξη, προσκόλληση στις μάζες, άμυνα... βάδισμα, θέληση, ελπίδα και κάθε ενέργεια του σώματος, του μυαλού και των αισθήσεων, είναι κάρμα. (*Abhedananda, Doctrine of Karma* σσ. 17-18).

Πώς μπορεί όμως κάποιος, σύμφωνα με αυτές τις ομάδες, να ξεφύγει από τις προσκολλήσεις και να αποφύγει όχι μόνο τον ανθρώπινο πόνο, αλλά και τις αλληπάλληλες μετενσαρκώσεις; Η απάντηση είναι: με τον διαλογισμό και τη γιόγκα. Στην εποχή μας αυτές οι δύο απόλυτα ινδουϊστικές τεχνικές προβάλλονται ως πανάκεια για κάθε πρόβλημα του ανθρώπου. Η γιόγκα ιδιαίτερα, παρουσιάζεται ως σωματική άσκηση που προσφέρει ευεξία και αναζωογόνηση. Άς δούμε όμως πώς παρουσιάζει τα αποτελέσματα αυτής της τεχνικής ένας νέος που βίωσε μέσα στην αναζήτησή του, την ινδουϊστική κοσμοθεωρία. Πρόκειται για τον Διονύση Φαρασιώτη, ο οποίος μέσα από τό βιβλίο του: «Οί Γκουρού, ο νέος και ο Γέροντας Παῖσιος» εκθέτει με συγκλονιστικό τρόπο τα ταξίδια του στις Ίνδιες και τις εμπειρίες του με όνομαστους Γκουρού, αλλά και με τον γέροντα Παῖσιο. Γράφει χαρακτηριστικά για την Γιόγκα: «Στήν αρχή αισθάνεται κανείς όντως μία ευεξία και αναζωογόνηση. Υποβάλλεται όμως ν' αποδώσει αυτή τη βελτίωση σε κάποιες "κρυμμένες δυνάμεις", σε κάποια "μυστική σοφία" που υπάρχει κρυμμένη μέσα στις γιογκικές ασκήσεις – (άσάνες). Αυτό τό αίσθημα ευεξίας τό έχουν μόνο οί αρχάριοι. Οί πιά προχωρημένοι αντίθετα αρχίζουν να έχουν προβλήματα. Πόνους στή μέση, στά γόνατα, τήν πλάτη, στις κλειδώσεις. Οί άσάνες, αυτές οί περίεργες στάσεις, είναι **άφύσικες** για τό ανθρώπινο σώμα. Είναι έμπνευσμένες από τά ζώα, μιμούνται τις στάσεις τών ζώων. Νά μερικές: 1. **Σαλαμπασάνα**= ή στάση τής ακρίδας, 2. **Κουκοντασάνα**= ή στάση του κόκορα, 3. **Ούτχαν Πρισασάνα**= ή στάση τής σαύρας και άλλα τέτοια περίεργα. Κάποιες από αυτές είναι πιά εύκολες, κάποιες πολύ δυσκολότε-

ρες. Για νά κατορθώσει κανείς νά "κάτσει" σωστά σ' αυτές τις γιογκικές στάσεις, πρέπει νά εξασκεῖται πολύ καιρό. Σιγά-σιγά, θά χαλαρώσουν οί κλειδώσεις του σώματος και θ' αναγκαστούν μέ επίμονη βία, στά όρια τών δυνατοτήτων τους, νά στρίψουν άφύσικα. Άρκετοί τραυματίζονται έλαφρά ή βαρύτερα (ρήξη συνδέσμων, μηνίσκος, τραυματισμός τών τενόντων). Χαλάν τά γόνατά τους ή τή μέση τους... Καθήμενος κανείς σ' αυτές τις στάσεις, άσκει πίεση πάνω στα έσωτερικά όργανα του σώματος, καρδιά, έντερα, σκώτι, πνεύμονες, αλλά ιδιαίτερα πιέζει, επιδρά στους ένδοκρινείς αδένες (τά Τσάκρας όπως λέγονται στήν ινδουιστική όρολογία). Η πίεση αυτή διεγείρει τον αδένα (τις περισσότερες φορές), όποτε έχουμε υπερλειτουργία και έκχυση μεγάλης ποσότητας όρμόνης μέσα στό σώμα. Άλλες φορές συμβαίνει ακριβώς τό αντίθετο»³.

Η λέξη γιόγκα προέρχεται από τή σανσκριτική ρίζα JUG, που σημαίνει κυρίως ένωση, δηλαδή σ' αυτή τήν περίπτωση ένωση μέ τήν υπέρτατη υπερβατική πραγματικότητα. Όπως λέει ο Γκουρού Σατυανάντα, Γιόγκα σημαίνει εμπειρία ένότητας μέ τήν έσωτερική σας ύπαρξη. Αυτή ή ένότητα έρχεται μετά τή διάλυση τής δυαδικότητας του νου και τής ύλης μέσα στην υπέρτατη πραγματικότητα. Όπως πολύ εύστοχα έπισημαίνει ο π. Άντωνιος Αλεβιζόπουλος, «ο σκοπός τής γιόγκα δέν είναι ή υγεία και ή ευεξία του σώματος, αλλά καθαρά θρησκευτικός. Ο γκουρού Σατυανάντα όμολογεί: «Θερμά σας παρακαλώ όλους τους ομιλητές και όλους αυτούς οι οποίοι την εξασκούν να μην υποβιβάζουν την γιόγκα κάτω του αληθινού σκοπού της. Εάν θέλεις να κάνεις γιόγκα μόνο για την ομορφιά σου, υπάρχουν γι' αυτό το σκοπό τα κέντρα ομορφιάς. Παρακαλώ πήγαινε σ' αυτά και μην έρχεσαι στα κέντρα της Γιόγκα. Εάν θέλεις επίσης να φορμάρεις το σώμα σου, υπάρχουν και κέντρα φυσιοθεραπευτικής αγωγής καθώς και άλλα παρόμοια μέρη να πας. Πήγαινε λοιπόν εκεί. Γιατί στα κέντρα της Γιόγκα θα

3. Φαρασιώτη Διονύση, Οί Γκουρού, ο Νέος και ο Γέροντας Παῖσιος, Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 382-383.

πρέπει μόνον ο σκοπός της ανάπτυξης της συνειδητότητάς σου να σε φέρνει. Μ' αυτό το πνεύμα και μόνο έχομε θέσει σε λειτουργία αρκετά ανά τον κόσμο Ασραμ, τα οποία πρόκειται να αναπτυχθούν για όλους αυτούς τους πνευματικούς αναζητητές που θα έλθουν να μείνουν σ' αυτά» (Γιόγκα 1/80, σ. 6). Τό ιδανικό της γιόγκα δέν είναι ή υγεία καί ή ευεξία, αλλά ή εξουδετέρωση του σώματος καί όλόκληρης τής προσωπικότητας του ανθρώπου. Είναι χαρακτηριστικός ό διάλογος μεταξύ ενός γκουρού καί του γερμανού έρευνητή F.W.Haack. Ό τελευταίος έπισκέφτηκε τό ναό τής γιόγκα στό Γκόρακ Νάτ καί ρώτησε τόν εκεί «ήγούμενο»: «Σουαμίτζι τί λές γιά τήν άποψη πώς ή γιόγκα είναι ευεργετική γιά τή σωματική υγεία;». Ό γκουρού γέλασε μέ τήν καρδιά του καί άπάντησε: «Νεαρέ φίλε, είναι χαρακτηριστικό για τους ανθρώπους της Δύσης να αναζητούν παντού κάποιο κέρδος». Τότε πήρε σοβαρό ύφος, έβαλε τό χέρι του στόν ώμο του Haack καί πρόσθεσε: «Νεαρέ φίλε, η γιόγκα είναι η τέχνη του να πεθάνει κανείς, όχι του να ζήσει»⁴!

Νομίζουμε ότι δέν χρειάζεται να έπεκταθούμε σέ περαιτέρω έπιχειρηματολογία γιά να καταδείξουμε ότι ή τεχνική τής γιόγκα μάλλον βλάπτει παρά ώφελεί τόν άνθρωπο.

Όπως νομίζω, έχομε άντιληφθει μέχρι τώρα, ότι οί έννοιες άνθρωπος, σώμα, υγεία καί ασθένεια σέ κάθε παραθρησκευτική ομάδα παίρνουν διαφορετικό νόημα άνάλογα μέ τήν θρησκευτική ή φιλοσοφική διάσταση πού τούς δίδεται. Τό θέμα είναι άνεξάντλητο καί γι' αυτό περιοριζόμαστε σέ ένδεικτικές μόνο περιπτώσεις.

γ) Σαηεντολογία

Όλες οί ομάδες στίς όποιες προαναφερθήκαμε έχουν κέντρα καί δομές στή χώρα μας. Δέν πρόκειται γιά κάτι μακρινό ή ξένο πρός τήν έλληνική πραγματικότητα. Άλλωστε άκόμη καί άν αυτό ίσχυε, υπάρχουν πολλοί τρόποι όπως είναι τό διαδίκτυο, μέσω τών

4. π. Αλεβιζοπούλου Άντωνίου, Αποκρυφισμός Γκουρούισμός «Νέα Έποχή», ένθα άνωτ. σ. 176.

όποιων όποιοσδήποτε μπορεί να γίνει κοινωνός τέτοιων θεωριών. Θα άναφερθούμε σέ μία άκόμη σημαντική παραθρησκευτική οργάνωση στήν όποία, όπως ισχυρίζονται, ή ψυχική καί σωματική υγεία τών μελών τής, άποτελεί βασική ένασχόληση. Πρόκειται γιά τήν **Σαηεντολογία ή «Εκκλησία τής Σαηεντολογίας»**.

Τό βασικό έγχειρίδιο τής οργάνωσης είναι τό έργο «**Dianetics**» = «**Διανοητική, ή μοντέρνα έπιστήμη τής πνευματικής υγείας**», του ίδρυτή τής Λαφαγιέτ Ρόν Χάμπαρτ. Τί προσφέρει στό έργο του αυτό ό Χάμπαρτ; Προσφέρει, όπως ισχυρίζεται, τήν «βásiμη έπιστήμη», τής όποιás ή σημασία είναι μεγάλη, γιατί βελτιώνει τήν υγεία, τή νοημοσύνη, τήν ίκανότητα, τή συμπεριφορά, τήν έπιδεξιότητα καί τήν εμφάνιση του ανθρώπου. Μπορεί να θεραπεύσει τό 70% τών ασθενειών του ανθρώπου, ίσοπεδώνει έγκαύματα πού προκλήθηκαν από άτομικές βόμβες!

Μέ τή θεραπευτική μέθοδο του Χάμπαρτ τό άτομο οδηγείται «στήν έπίγνωση όλων τών πραγμάτων καί τών λαθών, τά όποία θα μπορούσαν να έχουν έμποδίσει τήν άνοδο στό ύψος πού του άνήκει... καλύτερη υγεία, ευτυχία καί μακροζωία – παράταση τής ζωής σέ σχέση έκατό πρός ένα γιά κάθε ώρα θεραπείας...»⁵.

Πώς έπιτυγχάνει λοιπόν ή Σαηεντολογία αυτή τήν τόσο θεαματική τεχνική μέ τά θαυματουργά άποτελέσματα;

Τό άτομο, λέει ό Χάμπαρτ, «είναι ένα πνεύμα πού έλέγχει ένα σώμα μέσω μιás διάνοιας». Τό πνεύμα αυτό ονομάζεται «**Θήταν**» καί είναι «τό πρόσωπο». Όταν πεθάνει, έξέρχεται από τό σώμα καί τή διάνοια καί έπιστρέφει συνήθως σέ έναν πλανήτη καί προμηθεύεται, κατά κανόνα, ένα άλλο σώμα του ίδιου τύπου, φυλής, ράτσας, όπως τό προηγούμενο. Ό «θήταν» είναι ίκανός να φτιάχνει χώρο, ενέργεια, μάζα, χρόνο. Έτσι τό σύνολο τής παγιδεύσεως, διανοητικής διαταραχής, άκόμη καί κάκωση- βλάβη- τραύμα, δριμύς πόνος-μαρτύριο, είναι βασικώς στοχασμοί – σκέψεις

5. Αλεβιζοπούλου Άντωνίου, Ψυχοναρκωτικά, έκδοση Γραφείου Αντιμετώπισεως Αιρέσεων τής Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Αθήναι 1980, σ. 34

πού ένας θήταν κάνει και κρατεί ακριβώς τώρα, στον παρόντα χρόνο. Από όλα αυτά τα αποτυπώματα (**Engramme**) πρέπει ο άνθρωπος να απελευθερωθεί! Ποιά είναι ή «γέφυρα» προς την απόλυτη ελευθερία από όλα αυτά τα αποτυπώματα; Τό Dianetics άπαντá ó Χάμπαρτ· μέ ένα σύστημα βαθμίδων, από 0 ως 8, πού τά όνομάζει «δυναμικά». Ο άνθρωπος πού είναι άκόμη σε άγνωσία (προκλήαρ), προορίζεται νά άνέλθει σε πλήρη πνευματική ελευθερία. Θα ελευθερωθεί από τούς δισταγμούς, άκόμη και από προηγούμενη ζωή και μπορεί νά φτάσει μέχρι του σημείου νά μήν ισχύουν γι' αυτόν οί περιορισμοί του χώρου και του χρόνου. Για νά έξιχνιάσει τά αποτυπώματα, ó Χάμπαρτ χρησιμοποιεί τό μαγικό κουτί, τό ήλεκτρόμετρο (**E-meter**), τό όποιο χαρακτηρίζεται από τήν κίνηση ως «βοήθεια για έξομολόγηση». Μέ τό όργανο αυτό πού μοιάζει μέ ένα ήλεκτρονικό άνιχνευτή ψεύδους, μετρώνται οί άντιδράσεις του δέρματος κατά τή λεγόμενη «άκρόαση» (**Auditing**), μίγμα έξομολόγησης και άνακρίσεως.

Δέν θα έπεκταθούμε περισσότερο στις θεραπευτικές μεθόδους τής Σαηεντολογίας. Θα περιοριστούμε στα άποτελέσματα έρευνας πού έγινε από ειδικούς έπιστήμονες για λογαριασμό του κοινοβουλίου τής Βικτώριας στην Αυστραλία. Η έργασία όνομάστηκε Aderson Report και άναφέρεται στο λεγόμενο «έπιστημονικό ίδρυμα» τής όργάνωσης: «Τό Ίνστιτούτο Χάμπαρτ ισχυρίζεται ότι είναι ή μεγαλύτερη όργάνωση στον κόσμο για τήν ψυχοπνευματική υγεία. Στην πραγματικότητα όμως ή μεγαλύτερη όργάνωση άνειδίκευτων ανθρώπων, οί όποιοι άσχολούνται μέ τή χρησιμοποίηση επικίνδυνων μεθόδων, πού προσφέρονται ως ψυχοπνευματική θεραπεία. Για τούς ίδιους έπιστήμονες, ή σαηεντολογία «είναι επιζήμια...ή πρακτική τής έφαρμογή συνιστά σοβαρή άπειλή για τήν κοινωνία και μάλιστα από ιατρική, ήθικη και κοινωνική άποψη. Οί όπαδοί τής είναι παραπλανημένα όντα και όχι σπάνια, ψυχικώς άσθενή»⁶.

Είμαστε σε θέση νά γνωρίζουμε από πρώτο χέρι-και έννοω από πρώην μέλη τής όργάνωσης -, ότι οί έξαντλητικές «έξομολογήσεις» και ó ψυχικός και σωματικός χειρισμός των μελών τής Σαηεντολογίας μπορεί νά όδηγήσουν τον άνθρωπο σε άκραίες καταστάσεις. Δηλαδή νά τον όδηγήσουν στο άντίθετο άποτελεσμα από αυτό πού επιδιώκουν.

Ως κατακλείδα αυτής τής περιήγησης στο χώρο των παραθρησκευτικών ομάδων και των καταστροφικών λατρειών θα ήθελα νά προσεγγίσουμε και τήν νομική διάσταση του θέματος. Έπ' αυτού σάς παρουσιάζω τήν αξιόλογη άποψη του Γεωργίου Σεργίδη, Διδάκτορος τής φιλοσοφίας του Δικαίου και Δικαστή στο Οίκογενειακό Δικαστήριο του Ήνωμένου Βασιλείου: «Εάν μία ομάδα ανθρώπων άσχολούνται μέ διαλογισμούς, πού επιφέρουν μεταβολές στην ψυχική κατάσταση ενός άτομου, τότε μπορεί νά επηρεάσουν και τήν σωματική του άκεραιότητα. Σ' αυτή τήν περίπτωση, εκτός από συνταγματική παραβίαση τής ποινικής και άλλης νομοθεσίας, γιατί οί ιθύνοντες τής αίρεσης ύπεισέρχονται σε τομείς τής ιατρικής έπιστήμης, συνήθως τής ψυχολογίας και ψυχιατρικής, χωρίς νά είναι ειδικοί ιατροί και έτσι άσκούν χωρίς άδεια τήν ιατρική μέ κίνδυνο τής υγείας ή ζωής των θυμάτων τους. Απόδειξη αυτού είναι ή άπαιτηση των διαφόρων παραθρησκευτικών ομάδων από τούς μνηθέντες σ' αυτές ότι χρειάζονται τήν καθοδήγηση του γκουρου τους, δηλαδή του πνευματικού καθοδηγητή τους, στην άσκηση των διαφόρων μεθόδων διαλογισμού, γιατί διαφορετικά μπορεί νά έχουν άρνητικά άποτελέσματα όπως ζαλάδες, παραισθήσεις, έμετούς, ψευδαισθήσεις, ψυχολογικά ξεσπάσματα, άϋπνίες, άμνησία, δυσλειτουργία έμμηνης ρήσης, άποδιοργάνωση σκέψης, δυσκολία στην όμιλία κλπ. Αυτό τί σημαίνει; Ότι ή μέθοδος του διαλογισμού έπεμβαίνει στα πεδία τής ιατρικής έπιστήμης, εφόσον διαταράσσει τήν ψυχική ίσορροπία και ήρεμία του άτόμου και ότι ó γκουρου εκτελεί έργο ιατρού. Επίσης ή έπιβολή ειδικών νηστειών, οί συνεχείς μεσονύχτιοι διαλογισμοί, κλπ. Μπορούν νά

6. Αυτόθι, σ. 36

**ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΔΙΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
(Λαμία, 3 έως 5-11-2014)**

Μέ τή βοήθεια καί τή χάρη τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ καί ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου Β', μέ τήν φιλοξενία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου καί μέ τή συμμετοχή Ἐντεταλμένων ἑννέα Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ἑβδομήντα ἕξι Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κρήτης, καί τῆς Δωδεκανήσου, πραγματοποιήθηκε, στή Λαμία ἀπό 3 ἕως 5 Νοεμβρίου 2014 ἡ «ΚΣΤ' Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων διά θέματα αἵρέσεων καί παραθρησκείας», μέ θέμα: *«Ἐξωχριστιανικές, αίρετικές καί ἀποκρυφιστικές θεωρήσεις περί τοῦ Χριστοῦ»*. Ἡ Συνδιάσκεψις μελέτησε τίς ποικίλες θεωρήσεις περί τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ ἀπό τίς ἐξωχριστιανικές, αίρετικές καί ἀποκρυφιστικές ομάδες, οἱ ὁποῖες δραστηριοποιοῦνται στόν Ἑλλαδικό καί στόν ὑπόλοιπο Ὁρθόδοξο κόσμο.

Στήν ἑναρκτήρια τελετή παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Λαρίσης κ. Ἰγνάτιος, Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, Γλυφάδας κ. Παῦλος, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμα-

σκηνός, Ἀρχιεπίσκοπος Λύδδης κ. Δημήτριος, Νευροκοπίου (Βουλγαρίας) κ. Σεραφεῖμ καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Καρπασίας (Κύπρου) κ. Χριστοφόρος.

Ἀκολούθησε ἡ πρώτη εἰσήγησις τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου μέ θέμα: *«Ὁ Χριστός καί ὁ σύγχρονος θρησκευτικός συγκρητισμός»*. Ὁ εἰσηγητής μεταξύ τῶν ἄλλων ὑπογράμμισε ποία εἶναι ἡ διαφορά μεταξύ ἀλήθειας Ὁρθοδοξίας καί αἵρεσης. Πῶς οἱ αίρετικοί διαστρέφουν τήν χριστιανική διδασκαλία καί τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί ἐτόνισε *«τήν εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας νά διαφυλάξει, νά διακηρύξει καί νά προβάλλει τήν ἀληθινή περί τοῦ Προσώπου Του διδασκαλία. Ἐτσι θά ἀποβῇ ἡ Ἐκκλησία θεραπευτήριο ψυχῶν καί αὐτό εἶναι τό βασικό ἔργο της»*.

Σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα, οἱ εἰσηγητές διαπραγματεύθηκαν τά ἀκόλουθα θέματα:

Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Ἐπίκουρος Καθηγητής τοῦ Α.Π.Θ. ἀνέπτυξε τό θέμα *«Οἱ περί τοῦ Χριστοῦ δοξασίες τῆς ἀνθρωποσοφίας»*. Μεταξύ τῶν ἄλλων, ὁ εἰσηγητής ὑπογράμμισε ὅτι *«στόν χώρο τῆς ἀνθρωποσοφίας ὑπάρχει μία πρωτο-*

ὀδηγήσουν τό ἄτομο ὄχι μόνο σέ νευρική κατάπτωση, ἀλλά καί σέ σωματική ἐξασθένηση, μέ ἀποτέλεσμα νά χάνει βάρος συνέχεια καί νά καταρρεύσει. Καί αὐτό ἀποτελεῖ ἐπέμβαση στόν τομέα τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Ἐπέμβαση στόν τομέα τῆς ἱατρικῆς ἀποτελεῖ καί ἡ προσπάθεια νά διακοπεῖ ἡ ἱατρική θεραπευτική ἀγωγή ἢ νά ἀποτραπῆ ἡ καταφυγή στήν βοήθεια τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Δέν μπορεῖ ἡ δῆθεν «θεραπευτική» τεχνική ἑνός ἀυτόκλη-

του, μή ἐπιστήμονος νά θεωρηθεῖ ἀσφαλῆς μέθοδος γιά νά θεραπεύσει τήν ἀσθένεια ἑνός ἀσθενοῦς»⁷.

(Τό τέλος στό ἐπόμενο).

---

7. Σεργίδη Γ. Α., «Παραβιάσεις Συνταγματικῶν Ἀτομικῶν Ἐλευθεριῶν ἀπό Νεοφανεῖς Αἵρέσεις καί Παραθρησκευτικές Ομάδες», στό «Καταστροφικές Λατρεῖες στό Φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καί ἡ Νομική ἀντιμετώπισή τους», Πρακτικά τῆς Η' Πανορθόδοξης Συνδιάσκεψης Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν γιά θέματα αἵρέσεων καί Παραθρησκείας, ἔκδοσις Π.Ε.Γ. Ἑλλάδος-Κύπρου, σσ. 256-257.

φανής περιφρόνιση τῶν ἱστορικών δεδομένων τῶν Εὐαγγελίων καί ὅτι οἱ βασικές θέσεις R. Steiner, γιά τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ οὐσιαστικά ἀποτελοῦν μία ἀποκρυφιστική, ἀνιστορική νεογνωστικοῦ τύπου φαντασιώδη κατασκευή, στήν ὁποία ἐνσωματώθηκαν θεμελιώδεις παραδοχές τοῦ ἀνθρωποσοφικοῦ οἰκοδομήματος».

Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Κυριακός Τσουρός, Δρ. Θ., Γραμματέας Σ.Ε. ἐπί τῶν Αἰρέσεων, ἀνέπτυξε τό θέμα «Νεοπαγανιστικές θεωρήσεις περί τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ὁ εἰσηγητής ἀφοῦ ἀνέλυσε μέ λεπτομέρεια τίς διάφορες τάσεις στόν νεοπαγανιστικό χῶρο σχετικά μέ τίς δοξασίες περί Χριστοῦ, τόνισε ὅτι «ὄσοι ἀπό τούς νεοπαγανιστές δέν ἀρνοῦνται τήν ἱστορική ὑπαρξη τοῦ Χριστοῦ, τήν παραχαράσουν. Τό βέβαιο εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός τοῦ νεοπαγανισμοῦ δέν εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός τῶν Εὐαγγελίων, δέν εἶναι ὅπως θά τόν ἤθελαν οἱ διάφοροι νεοπαγανιστές, ἱστορικό πρόσωπο μέν, ἀλλά ἐθνικός ἐπαναστάτης ἢ σοφιστής. Ἀκόμη δέν εἶναι μυθικό ἢ ἀλληγορικό κατασκεύασμα. Δέν ἦταν Ἕλληνας ἢ Ἀπολλώνιος Τυανέας, θεώρηση πού σαγηνεύει Ἕλληνες ὀρθοδόξους ἐμφορούμενους ἀπό ἐθνικιστικά αἰσθήματα καί πάνω ἀπό ὅλα δέν ἀνήκε σέ κανένα ἀρχαιοειδωλολατρικό πάνθεον».

Ὁ Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. π. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλος Δρ. Θ., ἀνέπτυξε τό θέ-

μα «Ὁ Χριστός τῆς Θεοσοφίας». Αφοῦ παρουσίασε λεπτομερῶς τίς περί Χριστοῦ δοξασίες τῆς Θεοσοφίας τόνισε ὅτι «σύμφωνα μέ τή Θεοσοφία ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι μία ἀπό τίς ἐμφανίσεις τοῦ «κοσμικοῦ Χριστοῦ» δηλαδή τοῦ «ἀπροσώπου Ἐνός», τῆς «συμπαντικῆς θείας Οὐσίας», παρούσας στό σύμπαν καί σέ κάθε ἄτομο. Καμία σχέση δέν ἔχει ὁ «Χριστός» αὐτός μέ τόν ἱστορικό Ἰησοῦ Χριστό τῶν Εὐαγγελίων καί τῆς Ἐκκλησίας, τόν γεννηθέντα ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας καί ἐπί Ποντίου Πιλάτου παθόντα, ταφέντα καί ἀναστάντα. Ἄλλωστε πίστη τῆς Θεοσοφίας εἶναι ὅτι: «στόν Θεό τῶν χριστιανῶν στόν Πατέρα τοῦ Ἰησοῦ, στόν δημιουργό δέν πιστεύουμε. Ἀπορρίπτουμε τήν ἰδέα Θεοῦ προσωπικοῦ» (Μπλαβάτσκι).

Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Κωνσταντῖνος Παπαθανασίου, Δρ. Θ., ἀνέπτυξε τό θέμα «Ἄλλος μέν ὁ Χριστός, ἄλλος δέ ὁ Ἰησοῦς. Ἀλλοιωμένες προσεγγίσεις τοῦ Θεανθρώπου στήν πρωτοχριστιανική Ἐκκλησία ἕως καί σήμερα». Ὁ εἰσηγητής, ἀφοῦ ἔκανε μία λεπτομερή ἀναδρομή στήν ἱστορία τῶν αἰρέσεων, τόνισε ὅτι «ἡ ἀπόπειρα ἀλλοιωμένης προσεγγίσεως τοῦ θεανδρικοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καί τοῦ σωτηριώδους ἔργου του ἔχει διαχρονικό χαρακτήρα καί ἀνάγεται ὡς τούς πρωτοχριστιανικούς χρόνους, τέτοιες προσεγγίσεις ἐμμέσως εἶναι καταγεγραμμένες στά ἱερά κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ ἀπόκρυφη ἀποκαλυπτική γραμματεία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας εἶναι ἀπτό δεῖγμα αὐτῆς τῆς παραχάραξης. Ἡ Ἐκκλησία κλήθηκε καί ἀργότερα νά ἀντιμετωπίσει τίς μεγάλες γνωστές αἰρέσεις τοῦ δοκητισμοῦ, τοῦ ἀρειανισμοῦ, τοῦ νεστοριανισμοῦ, τοῦ μονοφυσιτισμοῦ, τοῦ νίοθετισμοῦ, τοῦ θεοπασχιτισμοῦ κ.λπ., οἱ ὁποῖες ἀλλοίωσαν τή Χριστολογία τῆς καί ἐπομένως τή σωτηριολογία τῆς. Ἐπίσης στά νεώτερα χρόνια, κυρίως στόν δυτικό χῶρο, μέ τή χρήση τῆς ἱστορικοκριτικῆς μεθόδου, ἀναζητεῖται ὁ «ἱστορικός Ἰησοῦς» ἀπορρίπτοντας τήν ἐκκλησιαστική δογματική παράδοση».

Ὁ τελευταῖος εἰσηγητής Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Σωτήριος Ἀθανασούλιας, ΜTh, ἀνέπτυξε τό θέμα «Ὁ Ἰησοῦς Χριστός καί ἡ αἵρεση τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά». Ὁ εἰση-

Σημείωση τῆς Σύνταξης

- Τά ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τῶν συγγραφέων τους.
- Οἱ ἀναδημοσιεύσεις σχολίων ἢ πληροφοριῶν ἀπό ξένα ἢ ἑλληνικά περιοδικά καί ἄλλα ἔντυπα ἢ τό διαδίκτυο δημοσιεύονται μέ κάθε ἐπιφύλαξη, ἀφοροῦν σέ ἀπόψεις καί δέν στοχεύουν στήν προσβολή ἢ στήν ἀπομείωση τῆς τιμῆς καί τῆς ὑπολήψεως τῶν προσώπων, στά ὁποῖα ἀναφέρονται καί τά ὁποῖα σεβόμεθα δεόντως.
- Τήν εὐθύνη γιά τίς ἐκφραζόμενες ἀπόψεις στίς δημοσιεύμενες ἐπιστολές φέρουν ἀποκλειστικά οἱ ἐπιστολογράφοι καί ὄχι ἡ Συντακτική Ἐπιτροπή.
- Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, κατόπιν ἀδείας ἀπό τήν Διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ.

γητής παρουσίασε μία τεκμηριωμένη ανάλυση τῶν δοξασιῶν τῆς Ἑταιρείας Σκοπιά σχετικά μέ τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μεταξύ τῶν ἄλλων τόνισε ὅτι «ἡ ἑταιρία «Σκοπιά» τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά διαστρέφει πλήρως τή διδασκαλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς, προβάλλοντας μία συγκεχυμένη ἀντίληψη περί τοῦ Χριστοῦ, παρόμοια μέ αὐτή τοῦ ἀρχαίου ἀρειανισμοῦ. Γιά τούς ὁπαδούς της ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι ὁ Θεός δημιουργός τοῦ σύμπαντος κόσμου, ὁ ὁμόνος Σωτήρας καί ὁ ἔσχατος Κριτής του, ἀλλά εἶναι ἀπλᾶ ἓνα δημιούργημα τοῦ Ἰεχωβά, ἓνας διάκονος καί ὑπηρετής του, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει νά ἀσκεῖ προσωρινούς ρόλους. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁμως ἐμφανίστηκε στόν κόσμο καί στήν ἱστορία δέν εἶναι ὁ ἀληθινός Θεός πού ἔγινε ἄνθρωπος γιά τή σωτηρία μας, ἀλλά ἓνας τέλειος ἄνθρωπος καί τίποτε παραπάνω, ὁ ὁποῖος δέν ἔχει τή δυνατότητα νά παρέχει πραγματική σωτηρία».

Μετά τό πέρας τῶν ἐργασιῶν της, συνέταξε καί ἐνέκρινε ὁμοφώνως τά ἀκόλουθα Πορίσματα:

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

1. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία βασιζέται στήν ἀκλόνητη πίστη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι «ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζώντος». Αὐτός ὁ Ἴδιος ἀποκαλύφθηκε ἀρχικά ὡς «Ἄσαρκος Λόγος» στούς Δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί μετέπειτα εἰσηλθε στόν κόσμο καί στήν Ἱστορία ὡς «Ἐνσαρκος Λόγος», καί τέλειος ἄνθρωπος καί ἀναμάρτητος, γιά τή σωτηρία μας. Σύμφωνα μέ τίς ἀδιάψευστες μαρτυρίες ὅσων γνώρισαν τόν ἐνανθρωπήσαντα Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ καί εἶδαν τή δόξα Του, ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ Ἀληθινός Θεός, ὁ ὁμόνος Δεσπότης καί Κύριος, ὁ Πρῶτος καί ὁ Ἐσχατος, ἡ Ἀρχή καί τό Τέλος, τό Α καί τό Ω. Εἶναι ἡ μοναδική ὁδός πρὸς τόν Πατέρα, ὁ αἴτιος τῆς σωτηρίας καί τῆς θεώσεώς μας.

2. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, καθοδηγούμενη ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, πιστεύει καί ὁμολογεῖ τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, σύμφωνα μέ τόν Ὅρο τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, «τέλειον τόν αὐτόν ἐν θεότητι καί τέλειον τόν αὐτόν ἐν ἀνθρωπότητι, Θεόν ἀληθῶς καί ἄνθρωπον ἀληθῶς τόν αὐτόν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καί σώματος, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ κατά

τὴν θεότητα καί ὁμοούσιον τόν αὐτόν ἡμῖν κατά τὴν ἀνθρωπότητα, κατά πάντα ὅμοιον ἡμῖν χωρίς ἁμαρτίας... ἐν δύο φύσεσιν ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως γνωριζόμενον...».

3. Σέ ἀντίθεση μέ τὴν πίστη καί τὴν μαρτυρία τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἐξωχριστιανικές, αἰρετικές καί ἀποκρουστικές θεωρήσεις περί τοῦ Χριστοῦ, στηρίζονται στούς ἔωλους συλλογισμούς τοῦ σκοτισμένου νοῦ τοῦ ἀνθρώπου τῆς πτώσεως, μέ τούς ὁποῖους σχετικοποιεῖται ἢ ἀλλοιώνεται καί διαστρέφεται ἡ ἀλήθεια γιά τό Θεανδρικό Πρόσωπο καί τό ἔργο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτό ἔχει ὡς συνέπεια τόν ἀποπροσανατολισμό καί τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τόν κύριο σκοπὸ τῆς ὑπάρξεώς του, πού εἶναι ἡ κατά χάριν ἔνωση καί κοινωνία του μέ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, τόν Ἀληθινό Τριαδικό Θεό.

4. Κάθε ἀπόπειρα νά ἀλλοιωθεῖ ἢ καί νά ἀκυρωθεῖ ἡ μοναδικότητα τοῦ Θεανδρικοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου, δηλαδή ἡ καταγεγραμμένη καί ζῶσα διαχρονικῶς ἀποστολικὴ ἐμπειρία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, ἀναμφίβολως εἶναι ἀναίρεση τοῦ σωτηριώδους ἔργου τοῦ Χριστοῦ καί ὀδηγεῖ σέ πλάνη.

5. Τέτοιες ἐσφαλμένες αἰρετικές προσεγγίσεις ἐμφανίζονται ἤδη ἀπὸ τούς πρωτοχριστιανικούς χρόνους καί ἀναφέρονται στὰ ἱερά κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης καί στή Γραμματεία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία μέ τίς Οἰκουμενικές καί τίς Τοπικές Συνόδους καί μέ τό ἔργο τῶν Θεοφόρων Πατέρων της ἀντιμετώπισε μεγάλες αἰρέσεις, οἱ ὁποῖες ἀλλοίωσαν τὴν Χριστολογία καί ἐπομένως τὴν Σωτηριολογία της. Στά νεώτερα χρόνια, κυρίως στόν δυτικὸ χῶρο, μέ τὴ μονομερῆ χρήση τῆς ἱστορικοκριτικῆς μεθόδου, ἐμφανίζεται ὁ Χριστός μόνο ὡς ἱστορικό πρόσωπο καί παραγνωρίζεται ἡ περί Αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὴ δογματικὴ παράδοση.

6. Σύμφωνα μέ τὴν ὀρολογία τῆς Θεοσοφίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τίς βασικές ἐκφράσεις τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ὁ Χριστός δέν εἶναι ἓνα μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο πρόσωπο, δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀλλά εἶναι μία «κατάσταση», στήν ὁποία μετενσαρκώνονται

κατά καιρούς διάφοροι «φωτισμένοι διδάσκαλοι». Καμία σχέση δέν έχει ο «χριστός» αυτός με τον ιστορικό Ιησού Χριστό των ιερών Ευαγγελίων και της Έκκλησίας, τον γεννηθέντα εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας και επί Ποντίου Πιλάτου παθόντα, ταφέντα και αναστάντα. Άλλωστε, ή Θεοσοφία διακηρύσσει ότι «στόν Θεό των Χριστιανών, στόν Πατέρα του Ιησού, στόν Δημιουργό, δέν πιστεύουμε. Απορρίπτουμε τήν ιδέα Θεού προσωπικού» (Έλενα Μπλαβάτσκι).

7. Άλλη χαρακτηριστική αλλοίωση του Θεανθρώπινου Προσώπου του Χριστού συντελείται και στό σύστημα της Άνθρωποσοφίας, πού προέρχεται από τή Θεοσοφία, τό όποιο άρνεϊται ή διαστρεβλώνει τήν Άγιογραφική περιού του Χριστού διδασκαλία. Χρησιμοποιώντας ως κύρια πηγή τά φανταστικά αποκρυφιστικά «Άκασικά άρχεϊα», ύποτιμά τό Πρόσωπο του Χριστού και συνδέει αυτό μέ ανιστόρητες, νεογνωστικού τύπου, φαντασιώδεις κατασκευές περί Αυτού. Σύμφωνα επίσης μέ τίς δοξασίες της Άνθρωποσοφίας, καταργείται ή εμπειρία και ή βεβαιότητα της εν Χριστώ ελευθερίας και αντικαθίσταται από τον άτεγκτο έξαναγκασμό ενός άπρόσωπου, κοσμικού, φυσικού νόμου, πού ύποτίθεται ότι διέπει τά πάντα. Επιπλέον, ή εν Χριστώ σωτηρία μεταλλάσσεται σε μία διαδικασία έξελικτικής αυτοσωτηρίας.

8. Η έταιρία «Σκοπία» των «Μαρτύρων του Ιεχωβά» διαστρέφει πλήρως τή διδασκαλία της Άγίας Γραφής, προβάλλοντας μία συγκεχυμένη αντίληψη περί του Χριστού, παρόμοια μέ εκείνη του αρχαίου Άρειανισμού. Για τήν «Σκοπία», ο Ιησούς Χριστός δέν είναι ο Θεός-Δημιουργός του σύμπαντος κόσμου, ο μόνος Σωτήρας και ο έξχατος Κριτής του, αλλά είναι άπλώς ένα δημιούργημα του Ιεχωβά, ένα υπηρέτης του. Ο Ιησούς Χριστός, όπως έμφανίσθηκε στόν κόσμο και στήν Ιστορία, κατ' αυτήν, δέν είναι ο άληθινός Θεός, πού έγινε άνθρωπος για τή σωτηρία μας, αλλά ένας «τέλειος άνθρωπος και τίποτε παραπάνω», ο όποιος δέν μπορεί νά προσφέρει τήν σωτηρία.

9. Ο Νεοπαγανιστικός πολυθεϊσμός, ως αναπόσπαστο τμήμα της «Νέας Έποχής», έχει διατυπωμένες άνάλογες δοξασίες για

τό Πρόσωπο του Χριστού. Λόγω των πολλών και άντικρουομένων τάσεων στόν χώρο αυτό, είτε άρνεϊται τήν ιστορικότητά Του, είτε Τόν εντάσσει σε έθνικιστικά, έθνοφυλετικά, αποκρυφιστικά και πολυθεϊστικά πλαίσια. Είναι εύνόητο, ότι ο «Χριστός» του Νεοπαγανισμού, είτε θεωρείται ιστορικό πρόσωπο, κοινωνικός ή έθνικός επαναστάτης, είτε μύθος ή άλληγορία, δέν είναι ο Χριστός των Ευαγγελίων και της Έκκλησίας.

10. Ένώπιον όλων αυτών, παλαιότερων και συγχρόνων παραχαράξεων της αλήθειας για τό Πρόσωπο του Χριστού, ή Έκκλησία ευαγγελίζεται τήν μοναδικότητα της εν Χριστώ σωτηρίας, επαναλαμβάνοντας τους λόγους της Άγίας Γραφής, ότι «οὐκ ἔστι ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία· οὐδέ γάρ ὄνομά ἐστι ἕτερον ὑπό τόν οὐρανόν τό δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πρξ, 4,12). Η Συνδιάσκεψη προτρέπει τό όρθόδοξο πλήρωμα νά πιστεύει, νά γρηγορεί και νά όμολογεί τήν πίστη της Έκκλησίας, ή όποία είναι προϋπόθεση της σωτηρίας μας.

Η Συνδιάσκεψη έγκρίνει όμοφώνως τά ως άνω Πορίσματα και έξουσιοδοτεϊ τον Πρόεδρο αυτής νά τά ύπογράψει.

Ο Πρόεδρος της Συνδιασκέψεως.

Ό Γλυφάδας, Έλληνικού, Βούλας,

Βουλιαγμένης και Βάρης Παύλος.

Οί Έντεταλμένοι των Όρθοδόξων Έκκλησιών.

Όικουμενικού Πατριαρχείου, Μητροπολίτης

Κυδωνίας και Αποκορώνου Δαμασκηνός.

Πατριαρχείου Ίεροσολύμων,

Αρχιεπίσκοπος Λύδδης Δημήτριος.

Πατριαρχείου Ρωσίας, Ηγούμενος

Θεοφάνης Λουκιάνωφ.

Πατριαρχείου Σερβίας Ίερομόναχος

Ευσέβιος Μεάντζια.

Πατριαρχείου Ρουμανίας, Καθηγητής

Κυπριανός Στρέτζα.

Έκκλησίας της Κύπρου, Επίσκοπος

Καρπασίας Χριστοφόρος.

Έκκλησίας της Ελλάδος, Πρωτοπρ.

Κυριακός Τσουρός.

Έκκλησίας Πολωνίας, Πρωτοπρ.

Ανδρέας Λέφτσακ.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καὶ περιπόθητε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργγέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰερώνυμε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

«Τὰς ἑπτὰ Συνόδους τὰς τῶν Πατέρων,

κατὰ διαφόρους καιροὺς συστάσας, εἰς ἓνα συνήθροισεν ἐνὶ Κανόνι τῷδε, μάλα καλῶς ὁ Πατριάρχης, ὁ Γερμανὸς ὁ νέος, γράφων ὁμοῦ τε καὶ κρατύνων, τὰ δόγματα τὰ τούτων· ὅς καὶ πρέσβεας αὐτοὺς ἀγρύπνους, τῆς σωτηρίας τῷ Κυρίῳ προβάλλεται, καὶ τοῦ ποιμνίου συμποιμένας» (Στιχηρὸν ἐσπέριον ἀκολουθίας τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Δευτέρα, 3.11.2014

17.00. Ἁγιασμός - Ἐναρξη.

Χαιρετισμός, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου.

Μηνύματα.

Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία καὶ κήρυξη ἐνάρεξως τῶν ἐργασιῶν, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ανθίμου.

18.00. Α' Εἰσήγηση: Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Καρπασίας, κ. Χριστοφόρος, «Ὁ Χριστὸς καὶ ὁ σύγχρονος θρησκευτικὸς συγκρητισμός».

Τρίτη, 4.11.2014.

07.30. Ὅρθρος - Πρόγευμα.

09.00. Β' Εἰσήγηση: Αἰδεσιμ. Πρωτοπρ. κ. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Ἐπίκουρος Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., «Οἱ περὶ τοῦ Χριστοῦ δοξασίαι τῆς Ἀνθρωποσοφίας».

09.45. Γ' Εἰσήγηση: Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. κ. Κυριακὸς Τσουρὸς, Δρ Θ., «Νεοπαγανιστικὲς θεωρήσεις περὶ τοῦ Ἰησοῦ

Χριστοῦ»

11.30. Δ' Εἰσήγηση: Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλος, Δρ. Θ., «Ὁ Χριστὸς τῆς Θεοσοφίας».

13.00. Οἱ Ἐντεταλμένοι καὶ τὸ ἔργο τους (Α').

17.00. Ε' Εἰσήγηση: Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Κωνσταντῖνος Παπαθανασίου, Δρ. Θ., «"Ἄλλος μὲν ὁ Χριστὸς, ἄλλος δὲ ὁ Ἰησοῦς". Ἀλλοιωμένες προσεγγίσεις τοῦ Θεανθρώπου στὴν Πρωτοχριστιανικὴ Ἐκκλησία (ἕως καὶ σήμερα)».

17.45. ΣΤ' Εἰσήγηση: Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Σωτήριος Ἀθανασούλιας, Μ.Θ., «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ αἴρεση τῶν "Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά"».

18.30. Συζήτηση.

19.00. Οἱ Ἐντεταλμένοι καὶ τὸ ἔργο τους (Β').

Τετάρτη, 17.10.2012.

08.00. Ὅρθρος - Πρόγευμα.

09.30. Γενικὴ συζήτηση ἐπὶ τῶν Πορισμάτων.

11.30. Ἐγκριση Πορισμάτων - Ἀνακοινωθέν.

Συντονιστὴς Προγράμματος: π. Κυριακὸς Τσουρὸς.

«Τῶν Ἁγίων Πατέρων ὁ χορός, ἐκ τῶν τῆς οἰκουμένης περάτων συνδραμῶν» ἐν ταῖς ἑπτὰ Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις «τόν διηρημένον Χριστοῦ χιτῶνα καί διερρηγμένον κυσίν ὑλάκτοις σοφῶς συνέρραψαν, βλέπειν τὴν γύμνωσιν τὴν τούτου μηδαμῶς ἐνεγκόντες» καί «ἐμελώδησαν ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας μέλος ἐναρμόνιον θεολογίας, Τριάδα μίαν ἀπαράλλακτον, οὐσίαν τε καί θεότητα», ὥστε παρέδωκαν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἀνόθευτον τὴν ἀλήθειαν, δογματίσαντες «Πατρός καί Υἱοῦ καί Πνεύματος Ἁγίου μίαν οὐσίαν καί φύσιν».

Τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας οὕτως ἀποφνηναμένης καί ἡμεῖς τὰ μέλη αὐτῆς ὁμολογοῦμεν τὰ αὐτὰ καί «Κύριον τόν Τριαδικόν Θεόν ἡμῶν φοβούμεθα καί Αὐτῷ μόνῳ λατρεύομεν καί πρὸς Αὐτόν κολλώμεθα καί ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ ὀμνύομεν. Αὐτός καύχημα ἡμῶν, καί Οὗτος Θεός ἡμῶν, ὅστις ἐποίησεν ἡμῖν τὰ μεγάλα καί τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν» (πρβλ. Δευτερ. ι' 20-21).

Ἐκαστος ἄνθρωπος, λοιπόν, πλασθεὶς κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ, εἶναι **ναός Κυρίου**. Πολύ δέ περισσότερον ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθημεν καί ἐχρίσθημεν διὰ τοῦ ἁγίου Μύρου καί ἐνεκεντρίσθημεν εἰς τὴν καλλιέλαιον τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶμεθα ναοὶ τοῦ ἐν ἡμῖν Ἁγίου Πνεύματος, ἀκόμη καί ἐάν διὰ ποικίλων ἁμαρτιῶν, ἐκουσίων ἢ ἀκουσίων, ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τοῦ Κυρίου.

Ἀπαραίτητος ὅμως προϋπόθεσις διὰ τὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ **ὀρθή πίστις**. Διὰ τοῦτο καί ἡ **αἵρεσις**, ὡς ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς ὀρθῆς πίστεως, θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὡς **χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ** (Συνοδικὸν Ε' Οἰκουμενικῆς Συνόδου), εἰς περιπτώσιν δέ ἐπιστροφῆς τοῦ πεπλανημένου, οὗτος γίνεται δεκτὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δι' ἐπαναχρίσεως, ὡς ἐφ' ἅπαξ ἁγιασθεὶς καί καταστάς **οἶκος Θεοῦ** διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Ὁ μέγας Πατὴρ καί Φωστὴρ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ

Χρυσόστομος εὐλόγως θεωρεῖ τὴν αἵρεσιν ὡς τὴν **μεγαλυτέραν ἁμαρτίαν**, τοσοῦτον παροξύνουσαν τὸν Θεόν, ὥστε «οὐδέ μαρτυρίου αἷμα ταύτην δύνασθαι ἐξαλείφειν» (Ὁμιλία εἰς Ἐφεσ. ΙΑ' 4, Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθίους Α' ἐπιστολῆς, P.G. 62, 85). Πλεῖστοι δέ ἦσαν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ στερεώματι καί ἐν τῷ ἀνά τούς αἰῶνας γίγνεσθαι οἱ ἅγιοι Ὁμολογηταί, πάλαι τε καί ἐπ' ἐσχάτων, οἵτινες προετίμησαν νὰ δώσωσι τὸ αἷμα των καί τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν διὰ μαρτυριῶν φρικτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, παρά νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὰς ποικιλονύμους καί συνεχῶς ἐμφανιζομένας παλαιάς τε καί συγχρόνους αἱρέσεις.

Καί σήμερον, δυστυχῶς, παρουσιάζεται συχνάκις τὸ φαινόμενον τῶν αἱρέσεων, μέ κέντρον συνήθως τὸ πανάσπιλον θεανδρικό πρόσωπον τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ Ὅποῖον, κατὰ τούς λόγους τοῦ θεοδόχου προφήτου Συμεῶν πρὸς τὴν Παρθένον Μαριάμ, «κεῖται εἰς πτώσιν καί ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καί εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον» (Λουκ. β' 34-35). Τοιοῦτοτρόπως, αἱ ὀσημέραι ἀξανάμεναι κρίσεις καί ἀδιέξοδα ὠθοῦν τούς ἀνθρώπους, καί ἰδίᾳ τούς νέους, εἰς τὴν ἀναζητήσιν τῆς **ἀληθείας** καί τῆς **θεώσεως**, ἡ δέ ἐμφάνισις διαφόρων μορφῶν αἱρέσεων καί αἱρετικῶν διδασκαλιῶν **ἀποπροσανατολίζει** αὐτούς καί θέτει εἰς κίνδυνον τὴν σωτηρίαν των, καθότι προσφέρεται εἰς αὐτούς καί ἐν γένει εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον εἰς παραπεποιημένος καί διεστρεβλωμένος Χριστός.

Δεν εἶναι ἀσφαλῶς τυχαῖον ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐξ ἀρχῆς, διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων αὐτῆς καί τῆς ὀξυγράφου γραφίδος τῶν ἀνά τούς αἰῶνας Ἁγίων Πατέρων, «ὄλην συγκροτησάντων τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιστήμην καί συνδιασκεψαμένων τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι», ἐπολέμησε **σθεναρῶς** καί **ἀνυποχωρητῶς** τὴν **λαίλαπα** τῶν αἱρέσεων. Τὴν ἀντιαιρετικὴν ταύτην προσπάθειαν τῆς Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῇ πρωτοβουλία τῆς ὁποίας ἐπολεμήθησαν αἱ αἱρέσεις καί ἐν ταῖς Ἁγίαις Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις καί ἐν ἄλλαις το-

πικαῖς Συνόδοις, μέχρι καί τοῦ 14^{ου} αἰῶνος κατά τῶν Βαρλααμιτῶν, ἐδικαίωσαν αἱ μετέπειτα ἱστορικά ἐξελίξεις, καταδειχθέντος περιτρώως ὅτι ἡ ἄρνησις τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου ὑπό τοῦ Ἀρειανισμοῦ ἢ ἡ διδασκαλία περὶ ἀπορροφήσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐκ τῆς θείας τοῦ μονοφυτισμοῦ, ἔσχον καταστρεπτικὰς ἐπιπτώσεις εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδίᾳ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, ἐπικρατησάντων ἐν τέλει θρησκευτικῶν ρευμάτων, τὰ ὁποῖα προσέλαβον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτῶν τὰς αἰρετικὰς ταύτας ἀπόψεις καὶ ἐπαρουσίασαν τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς κτίσμα, αἱ δὲ τραγικαὶ συνέπειαι τῆς ἐπικρατήσεως τῶν αἰρετικῶν τούτων δοξασιῶν εἶναι καὶ σήμερον ἐμφανῶς ὁραταὶ καὶ αἰσθηταὶ εἰς τὰς διαφόρους ἐκτός τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Χριστιανικὰς Ὁμολογίας καὶ σέκτας.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ συνεχίζη ὅλαις δυνάμεσι τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ τῶν Θεοφόρων Πατέρων καὶ Ὁμολογητῶν αὐτῆς ἐναντίον τῶν διαστρεφουσῶν τὴν δογματικὴν πίστιν καὶ διασπασῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐνότητα συγχρόνων αἱρέσεων, αἵτινες δυστυχῶς ἀποκόπτουν τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, οὗτοι δὲ μακρυνόμενοι τῆς «ζωοποιοῦ ρίζης, τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, καὶ ξηραίνόμενοι, βάλλονται ἔξω» (πρβλ. Μ. Βασιλείου, Εἰς Ἡσαΐαν Α 19, ΡG 30, 149).

Διὰ τῶν θέσεων, σκέψεων καὶ ἐκτιμήσεων τούτων, ἀνταποκρινόμεθα εἰς τὴν ἀπευθυνθεῖσαν τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ ἀπὸ τῆς 27^{ης} Ἰουνίου ἐ.ἔ., ἀριθμ. Πρωτ. 2276 γράμματος τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου Μακαριότητος, πρόσκλησιν καὶ χαιρετίζομεν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Κέντρου τὴν ἐν Λαμῖᾳ συνερχομένην ΚΣΤ' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τῶν ἐκ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἐπὶ θεμάτων αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας ἀντιπροσώπων, ὑπὸ τὸ εἰδικόν θέμα «Ἐξωχριστιανικαὶ αἰρετικαὶ καὶ ἀποκρυφιστικαὶ θεωρήσεις περὶ τοῦ Χριστοῦ», κρίνοντες καὶ

ἀποτιμῶντες ὅτι αἱ τοιαῦται ἐκκλησιαστικαὶ συνάξεις ἐπιβοηθοῦν τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀναχαίτισιν τῶν «θελόντων μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ» (πρβλ. Γαλ. α' 7-8). Μάλιστα δὲ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καὶ ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν γνώσεων τῶν ἐνασχολουμένων μετὰ τῆς καταπολεμήσεως τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν ποικίλων αἰρετικῶν δοξασιῶν ἐργατῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, καθ' ὅσον ὁ ἀγῶν ἐναντίον τῶν αἱρέσεων δέον ὅπως διεξάγεται διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς διαφωτίσεως, μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιεικειᾶς καὶ τῆς πραότητος, οὐχὶ δὲ διὰ τῆς βίας καὶ τοῦ φανατισμοῦ, μέ μοναδικὴν ἐπιδίωξιν τὴν σωτηρίαν τῶν πεπλανημένων ἀδελφῶν ἡμῶν, ἔχων ὡς στόχον «οὐ τὸν αἰρετικόν, ἀλλὰ τὴν αἴρεσιν, οὐ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὴν πλάνην» (πρβλ. Ἰ. Χρυσόστομου, Λόγος εἰς τὸν ἅγιον Ἱερομάρτυρα Φωκᾶν Β', ΡG 50, 701).

Εὐχόμενοι πᾶσαν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκδηλώσεως εἰς παραφυλακὴν τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος ἀπὸ τῆς λύμης τῶν αἰρετικῶν, περιπτυσσόμεθα φιλήματι ἀδελφικῶ τὴν σχοῦσαν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὀργανώσεως τῆς συναντήσεως ταύτης Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ τὸν ἐπιμεληθέντα πασῶν τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς Ἱερώτατον ἀδελφόν Μητροπολίτην Φθιώτιδος κύριον Νικόλαον καὶ τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου ὅπως φωτίζη καὶ κατευθύνῃ πάντας τοὺς συνέδρους εἰς τὴν λήψιν θετικῶν καὶ ἐφαρμοσίμων ἐν ἀγάπῃ ἀποφάσεων.

Ἡ δὲ Θεία χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ εἰπόντος «ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰωάν. ιδ' 6), ταῖς πρεσβείαις πάντων τῶν Ἁγίων ὁμολογητῶν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, εἶψαν μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἰβίδ' Ὀκτωβρίου κη'
Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
Κωνσταντῖνος Δαούκης Θεολογικός

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β' ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

Αγαπητοί μου,

Μέ ιδιαίτεράν χαράν άπευθύνομαι καί έφέτος πρός άπαντας τούς προσφιλείς έκπροσώπους τών κατά τόπους Όρθοδόξων Έκκλησιών καί τούς Έντεταλμένους τών Ίερών Μητροπόλεων τής Άγιωτάτης Έκκλησίας τής Ελλάδος, οί όποιοι, τή πρόφρονι φροντίδι του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου, συνελθόντες έν Λαμία, κατάρχεσθε τών έργασιών τής «ΚΣΤ' Πανορθόδοξο Συνδιασκέψεως διά θέματα Αιρέσεων καί Παραθρησκείας», μέ θέμα: «Έξωχριστιανικές, αίρετικές καί αποκρυφιστικές θεωρήσεις περί του Χριστού».

Είται γνωστό ότι ήδη στά άποστολικά χρόνια έκδηλώθηκαν οί πρώτες προσπάθειες αίρετικών χώρων πού προσπάθησαν νά άμφισβητήσουν τόν ιστορικό χαρακτήρα του μυστηρίου τής Θείας Οικονομίας καί νά άλλοιώσουν τήν εκκλησιαστική αυτοσυνειδησία για τό πρόσωπο του Θεανθρώπου Λυτρωτου Κυρίου ήμών Ίησου Χριστου.

Οί προσπάθειες αυτές συνεχίστηκαν καί στους μετέπειτα αιώνες μέ διαφορετικούς εκπροσώπους κάθε φορά έχοντας πάντα τήν ίδια στόχευση, τό νά άλλοιώσουν δηλαδή τό έξ αποκαλύψεως φρόνημα τής Έκκλησίας για τό πρόσωπο του Κυριου.

Σύμφωνα μέ τήν διαχρονική επικαιρότητα, πού έχει στην Όρθόδοξη Έκκλησία ή διδασκαλία τών Αγίων Πατέρων, ή κάθε αίρεση, όπως έχει όρθά έπισημανθει, άποτελει έκφραση του «μυστηριου τής άνομίας» (Β' Θεσ. 2, 7), κατά τόν Παύλειο λόγο. Κάθε άπόπειρα πού άποπειράται νά άλλοιώσει ή νά παραμορφώσει ή καί νά άκυρώσει τή μοναδικότητα του Θεανδρικού Προσώπου του Κυριου, τήν καταγεγραμμένη καί ζωσα διαχρονικώς άποστολική έμπειρία του εκκλησιαστικού Σώματος, ότι: «ουκ έστιν έν άλλω ουδενί ή σωτηρία: ουδέ γάρ όνομα έστιν έτερον υπό τόν ουρανόν τό δεδομένον έν ανθρώποις έν ω δεϊ

σωθηναι ήμας» (Πράξ. 4, 12), πρέπει άναμφιβόλως νά θεωρηθει ως μία άκόμα άντιχριστιανική έκδοχή του μυστηριου τής άνομίας.

Τόν εικοστό καί τόν εικοστό πρώτο αιώνα, για τό πρόσωπο του Κυριου ήμών Ίησου Χριστου υπήρξε μία έπιπλέον συστηματική καί ποικιλόμορφη προσπάθεια, πού δέν στοχεύει στην άμεση άπόρριψη του, αλλά στην διάβρωση του εκκλησιαστικού φρονήματος για τό πρόσωπο Του.

Μία ποικιλία νεογνωστικων, άποκρυφιστικων, συγκρητιστικων καί νεοεποχίτικων δοξασιών προσπαθει νά άντικαταστήσει σε διάφορα έπίπεδα τήν εκκλησιαστική Χριστολογία, μέ «διδασκαίς ποικίλαις καί ξέναις» (Εβρ. 13, 9), άπολύτως άσυμβίβαστες μέ τήν ευαγγελική μαρτυρία καί τό Όρθόδοξο φρόνημα.

Η μελέτη του θέματος τής φετινής Συνδιασκέψεως, σκοπό έχει νά παρουσιάσει κάποιες άπό τίς σύγχρονες πλάνες περί του Χριστου καί νά τίς έλέγξει υπό τό φως τής άδαμαντίνου διαυγείας άποστολοπαραδότου Όρθοδόξου περί του Θείου Προσώπου Του διδασκαλίας.

Γί αυτό, ή φετινή Συνδιάσκεψη, όπως καί οί προηγούμενες, έχει τή δική της ξεχωριστή σημασία καί σπουδαιότητα για τήν προφύλαξη καί ενημέρωση του Όρθόδοξου Πληρώματος.

Ευχαριστούντες θερμώς τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ. Νικόλαο διά τήν πρόφρονα φιλοξενία τής Συνδιασκέψεως αυτής, άναμένομε μέ ιδιαίτερο ένδιαφέρον τά Πορίσματα καί τής παρούσης Συνδιασκέψεως, μέ πατρική άγάπη έπευλογοΰμε τίς εργασίες σας καί επικαλούμεθα σε όλους σας τόν φωτισμόν του Παναγιου Πνεύματος.

Αθήναι, 30.10.2014

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Αθηνών Ιερώνυμος Β'

ΑΠΟΔΟΣΗ ΧΡΕΟΥΣ ΣΤΟΝ π. ΑΝΤΩΝΙΟ

του π. Κυριακού Τσουρού

Ο ιδρυτής της Π.Ε.Γ. και του περιοδικού μας, π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος έκοιμήθη εν Κυρίω στις 3 Μαΐου 1996, σε ηλικία 64 ετών, και ετάφη στο Κοιμητήριο της Αγίας Παρασκευής Αττικής. Εκεί ετάφη ακριβώς ένα έτος αργότερα και ή πρεσβυτέρα του Αντωνία.

Τά μέλη και οι συνεργάτες της Π.Ε.Γ, καθ' όλα αυτά τά 18 έτη από της κοιμήσεως του δέν παρέλειψαν νά τιμήσουν παντοιοτρόπως τόν ιδρυτή της Ένώσεώς μας, πρωτίστως μέ τήν πιστή τήρηση του μεγαλόπνοου οργανωτικού προγράμματός του στον τρόπο αντιμετώπισης της

καλούμενοι συγχρόνως τίς ευχές του και τίς προσευχές του για τήν συνέχιση του έργου της Ένώσεώς μας.

Ο Δήμος της Αγίας Παρασκευής, τιμής ένεκεν, παραχώρησε τόν τάφο για τόν π. Αντώνιο και του αφιέρωσε ένα δρόμο πλησίον του Ναού των Αγίων Αναργύρων στον Γαργητό. Στο τέλος του 2014, μετά από απόφαση και ειδοποίηση του Δήμου Αγίας Παρασκευής προς τούς υιούς του μακαριστού Γέροντα, παρέστη ή ανάγκη της έκταφης του σεπτού λειψάνου του και της τοποθετήσεώς του, μαζί μέ εκείνου της Πρεσβυτέρας του Αντωνίας, σε ειδική μαρμάρινη λάρνακα στο ίδιο Κοιμητήριο.

σύγχρονης πλάνης, αλλά και μέ σειρά άλλων εκδηλώσεων, αφιερώνοντας εκτός των άλλων στο σεπτό πρόσωπό του ένα τιμητικό τόμο και ένα φιλολογικό μνημόσυνο. Επίσης, σε κάθε επέτειο της μνήμης του, αλλά και κάθε φορά πού πραγματοποιούνταν ημερίδα στον πλησίον του Κοιμητηρίου Ιερό Ναό του Προφήτη Ηλία, τελέσαμε Τρισάγιο επί του τάφου του, επι-

Έτσι, τό πρωϊ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 2014, ἡμέρα Δευτέρα, συγκεντρωθήκαμε στό Κοιμητήριο, Ἱερεῖς, ὁ τριτότοκος υἱός του Χριστοφόρος μέ τή σύζυγό του, μέλη καί φίλοι τῆς Π.Ε.Γ. καί ἀφοῦ τελέσαμε Τρισάγιο, παρακολουθήσαμε τή διαδικασία τῆς ἐκταφῆς. Μέ πολλή συγκίνηση, ἐκφράσαμε τόν σεβασμό καί τήν ἀγάπη μας πρός τό σεπτό σκῆνωμά του καί τό ἐπανατοποθετήσαμε στόν καθορισμένο τόπο τοῦ Κοιμητηρίου.

Γιά ἄλλη μία φορά εὐχηθήκαμε νά ἀναπαύσει ὁ Κύριος τήν ψυχή τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου καί τῆς Πρεσβυτέρας του Ἀντωνίας ἐν σκηναῖς δικαίων καί τοῦ ὑποσχεθήκαμε ὅτι μέ τή Χάρη τοῦ Κυρίου, τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας μας καί τίς δικές του εὐχές, θά προσπαθήσουμε νά συνεχίσουμε μέ ὅλες μας τίς δυνάμεις τό ἔργο πού ἐκεῖνος ἐθεμελίωσε. Τό ἀξίωμα πού ὁ π. Ἀντώνιος ἔθεσε, ὅτι ὁ ἀγώνας εἶναι κατά τῆς πλάνης καί ὄχι κατά τῶν αἰρετικῶν, εἶναι καί δικό μας σύνθημα. Πιστοί στήν δική του γραμμή θά συνεχίσουμε, ὑπό τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας μας, χωρίς φανατισμό καί μισαλλοδοξία, νά πληροφοροῦμε τό Ὁρθόδοξο Πλήρωμα

πάνω στό φαινόμενο τῆς σύγχρονης πλάνης καί νά συμπαραστεκόμαστε στίς οἰκογένειες τῶν θυμάτων τῶν συγχρόνων αἱρέσεων, ἀποβλέποντας πάντοτε στήν ἐλευθερία τῶν πλανεμένων ἀδελφῶν ἀπό τά δίκτυα τῶν ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων.

Ἄς εἶναι αἰωνία καί μακαρία ἡ μνήμη αὐτοῦ.

ΣΩΜΑ, ΝΟΥΣ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

τοῦ κ. Γωάννου Μηλιώνη

(α' μέρος)

Στό διαδίκτυο διαφημίζεται ὡς «*Body Mind & Soul: Γνώση για μια υπέροχη ζωή*», μέ ἔδρα στήν Ἄνω Γλυφάδα.

Ὁ ἀνήσυχος συνεργάτης, πού μᾶς κοινοποίησε τήν εἶδηση καί μᾶς ἔστειλε τήν ἠλεκτρονική διεύθυνση, χαρακτήρισε τόν φορέα σάν: «ἓνα ἀκόμη ἐναλλακτικό, νεοεποχίτικο φροῦτο». Ἔτσι ἀναγκαστήκαμε νά ἐντυφήσουμε καί νά μελετήσουμε σέ βάθος τό θέμα, πού ἀφ' ἑνός παρουσιάζει πολύ ἐνδιαφέρον, καθὼς ἀνακατεύει ἐπιστημονικά, ἀλλά καί ἐπιστημονικοφανῆ δεδομένα, μέ ἀποκρουφιστικές καί νεοεποχίτικες δοξασίες, ἀφ' ἑτέρου ἀποτελεῖ χαρακτηριστικό παράδειγμα πολλῶν δεκάδων παρόμοιων «ἐπιχειρήσεων», πού λειτουργοῦν στή χώρα μας -μπερδεύοντας τήν ἐπιστήμη, τίς θρησκείες τῆς Ἀνατολῆς, τήν Ἐκκλησία καί τόν ἀποκρουφισμό- καί παρασύροντας ἀνύποπτους ἀνθρώπους χρησιμοποιοῦντας, λίγο ὡς πολύ, τήν ἴδια μεθοδολογία.

Γιά τήν ἔρευνα αὐτή χρησιμοποιοῦθηκαν οἱ ἴδιες οἱ ἰστοσελίδες τοῦ «Body Mind & Soul», πού ὑπῆρξαν ἀπόλυτα σαφεῖς ὡς πρὸς τό ἀντικείμενο τῆς ἐνασχόλησης τοῦ φορέα, ἀλλά καί τῶν ἀποκαλύψεων, πού ἡ δημιουργός καί ἰδιοκτήτρια τοῦ «Body Mind & Soul», παρουσιάζει διηγούμενη τήν ἱστορία τῆς καί τίς προσωπικές τῆς ἐμπειρίες, καθὼς μᾶς ὑποδέχεται: «*Καλῶς ἦρθατε στην ιστοσελίδα μου*» καί μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι: «*Ὁ σκοπός μου εἶναι νά βοηθήσω στην ἐναρμόνιση τῆς ἐνεργειᾶς² σας σε τρία επίπεδα: "Σῶμα, Νου, Ψυχή" (Body-Mind-Soul), στην ἐνεργοποίηση τῶν δικῶν σας αὐτοθεραπευτικῶν δυνάμεων, στη*

συνειδητοποίηση τῶν αἰτιῶν ἀπὸ τὰ προβλήματα σας ὥστε νά βρούμε μαζί τίς σωστές λύσεις. Με υπευθυνότητα θα φροντίσω νά οδηγηθεῖτε σε μια ζωὴ ἐλεύθερη ἀπὸ φόβους καί πόνους. Ἡ ἐνεργοποίηση τῆς θετικῆς – ζωτικῆς ἐνεργείας καί τῆς ἀνώτερης συνειδητότητας θα βοηθήσει νά ἀποκτήσετε ξανά στή ζωὴ σας: Ἀρμονία, υγεία, χαρά, δημιουργικότητα, ἀφθονία καί προσωπική εὐτυχία»³.

Σχολιάζοντας ἐν συντομία τό ἀνωτέρω κείμενο, θά πρέπει νά σταθοῦμε στή δοξασία περὶ δῆθεν ζωτικῆς ἢ «συμπαντικῆς ἐνεργείας» -ἢ ἀλλιῶς: «πράνα», «κί» ἢ «τσί», «ὀργόνης», «ζωικοῦ μαγνητισμοῦ», «ζωτικῆς δυνάμης», «αἰθέρα»⁴ κ.λπ.- πού, ὅπως οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ τοῦ χώρου ἰσχυρίζονται, γεμίζει τό σύμπαν καί διαπερνᾷ τήν ἀνθρώπινη ὑπόσταση, ὥστε νά εὐθύνεται γιά τή ζωὴ καί τήν ὑπαρξη. Εἶναι αὐτή ἡ «ἐνεργεία», πού κατὰ τοὺς ἀποκρουφιστές, ἐσωτεριστές, σκοτεινοὺς μυστικιστές καί νεοεποχίτες, προσδιορίζει, μεταξύ ἄλλων, τήν υγεία καί ὅπου το «μπλοκάρισμά» τῆς συνιστᾷ τήν ἀρρώστια...

Ὅσον ἀφορᾷ τώρα στίς ἀναφερόμενες στό κείμενο «αὐτοθεραπευτικῆς δυνάμεις», αὐτές θά πρέπει καί πάλι νά ἀναζητηθοῦν στήν ἀποκρουφιστική ἢ ἀνατολικῆς πνευματικότητος θεματολογία, ὅπου γίνεται ἀνα-

3. Βλ. Μαίρη Ζαπίτη. <http://bodymindsoul.gr/main/>

4. Οἱ ὀνομασίες αὐτές ἀποδίδονται στήν ἴδια ὑποτιθέμενη «ἐνεργεία» καί ἀπαντῶνται ἀντίστοιχα: στήν Ἰνδουιστική κοσμολογία (πράνα), στήν Ἰαπωνική ἢ Κινεζική παράδοση (κι ἢ τσί), στόν αὐστριακό ψυχαναλυτὴ Βίλχελμ Ράιχ (ὀργόνη), στό γερμανό γιατρό Φράντς Ἄντον Μέσμερ (ζωικός μαγνητισμός), στό φιλόσοφο Ἀνρί Μπερζόν (ζωτικὴ δύναμη) καί στοὺς ἀρχαίους φιλοσόφους, στοὺς ἀλχημιστές τοῦ Μεσαίωνα καί στή μασονία (αἰθέρας).

1. Σῶμα, Νους καί Ψυχή.

2. Σ.τ.Σ. Οἱ ὑπογραμμίσεις, δικές μας.

φορά σέ «κουνταλίνοι»⁵ ή «λίμπιντο»⁶ κ.ά., δηλαδή ενέργειες ένυπάρχουσες δήθεν στην ψυχοσωματική υπόσταση του ανθρώπου, πού μέ τίς «κατάλληλες τεχνικές» -συνηθέστατα γιόγκα καί διαλογισμό- υπόσχεται ό «έκπαιδευτής» νά ενεργοποιήσει.

Γιά τό πρόβλημα τής «θετικής ενέργειας» καί κατ' έπέκταση τής «θετικής σκέψης»⁷, ένα πρόβλημα πού ταλανίζει τόν σύγχρονο, έκτός Έκκλησίας, άνθρωπο καί τυγχάνει καί μεγάλης έμπορικής έκμετάλλευσης⁸, έχουν ήδη γραφεί στό παρελθόν πολλά... Άς επανέλθουμε όμως στίς σελίδες του «Body Mind & Soul».

Η θεματολογία πού άπασχολεί τόν φορέα καί παρουσιάζεται στόν δικτυακό τόπο περιλαμβάνει: LifeWave (Κύμα Ζωής), Συστημική Αναπαράσταση, Κβαντική Βιοανάδραση, Ίνστιτούτο «Αγκαλιάς Αγάπης», Academy of Angel Healing (Ακαδημία Αγγελικής Θεραπείας), Έπαγγελματική Έκπαίδευση, Quantum Connecting Method [καί «Προηγμένη Κβαντική Μέθοδος»], Συμβουλευτική, Φιλοσοφία καί E-Shop (Ηλεκτρονικό Κατάστημα).

Η θεματολογία αυτή χρήζει διεξοδικής ανάλυσης, τήν όποία θά επιχειρήσουμε στή συνέχεια.

1. LifeWave (Κύμα Ζωής ή Ζωτικό Κύμα).

Στήν ιστοσελίδα διαβάζουμε:⁹ «Ζήστε πολύ. Ζήστε καλά. Βελτιωμένη ενέργεια, Ανακούφιση από τον πόνο, Καλύτερος ύπνος,

5. Kundalini: Προϊόν τής γιογκικής φιλοσοφίας. Μία μορφή τής Σάκτι ή τής «σωματικής σεξουαλικής ενέργειας», άπαντώμενη στήν ανατολική θρησκευτική ή πνευματική παράδοση, ως ένυπάρχουσα πνευματική ενέργεια, πού μπορεί νά άφυπνιστεί για νά καθαρίσει τήν ανθρώπινη υπόσταση καί τελικά νά παραχωρήσει τήν κατάσταση τής γιόγκα, δηλαδή τής ένωσης του «άναζητητή τής αλήθειας» μέ τή θεότητα. <http://en.wikipedia.org/wiki/Kundalini>

6. Libido: Η σεξουαλική όρμη ή ή έπιθυμία ενός άτομου για σεξουαλική δραστηριότητα. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε κυρίως από τόν Sigmund Freud στήν ψυχαναλυτική θεωρία του. <http://en.wikipedia.org/wiki/Libido>.

7. Βλ. π. Αντανίου Αλεβιζοπούλου, «Αυτόγνωσια, Αυτόπραγάτωση, Σωτηρία», Αθήνα 1991.

8. Βλ. <http://www.thetikienergeia.gr/site/positiveclub.php> κ.ά.

9. <http://bodymindsoul.gr/main/lifewave/>

Αντιγήρανση, Απώλεια βάρους.

Σχετικά με τη LifeWave. Τα επιθέματα LifeWave είναι μια νέα τεχνολογία που προσφέρει βελτίωση της υγείας και δυναμικά αποτελέσματα όσον αφορά την καταπολέμηση της γήρανσης.

Αυτό το επιτυγχάνουμε χρησιμοποιώντας το σώμα σας ως συνεργάτη, και όχι ως αντίπαλο.

Θυμάστε πώς νιώθατε όταν ήσασταν νέοι, γεμάτοι ζωή και χωρίς πόνο; Αυτός είναι ο τρόπος που κανονικά πρέπει να νιώθετε, σήμερα αλλά και σε όλη την υπόλοιπη ζωή σας.

Αυτή είναι η φιλοσοφία LifeWave».

Η LifeWave είναι διεθνής έπιχείρηση μέ αντιπροσώπηση καί στή χώρα μας¹⁰. Η «θεραπεία» συνίσταται κυρίως στή χρήση «έπιθεμάτων» (patches), πού κατά τούς υπευθύνους τής εταιρίας λειτουργούν «όπως οι βελόνες ή η πίεση στα ειδικά σημεία, που χρησιμοποιούνται στο βελονισμό»¹¹.

Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ή «συνέντευξη», πού δίνει ή ήθοποιός Suzanne Somers, «πρέσβειρα» τής LifeWave καί «δηλωμένη υπέρμαχος της ολιστικής προσέγγισης ως προς την υγεία», στόν David Schmidt, ίδρυτή καί Γενικό Διευθυντή τής LifeWave -καί «εφευρέτη της τεχνολογίας LifeWave»-, στό σχετικό διαφημιστικό spot τής εταιρίας στό YouTube¹².

Γίνεται έμφανές, ότι τό «θεραπευτικό» σύστημα τής LifeWave βασίζεται σέ μία ανθρωπολογία, όπως ή ανατολική πνευματικότητα τήν αντιλαμβάνεται, ανθρωπολογία, πού είναι άσυμβίβαστη τόσον μέ τήν έπιστημονική θεώρηση σχετικά μέ τόν άνθρωπο, όσον καί μέ τήν πίστη τής Έκκλησίας σχετικά μέ τό ανθρώπινο πρόσωπο. Τέλος, είναι έμφανής ή προσπάθεια νομιμοποίησης τής «τεχνολογίας» αυτής μέσω τής έπιστήμης, ενώ στήν ουσία αποτελεί έναλλακτική προσέγγιση όπου τίς βελόνες του αρχαίου βελονισμού ή τό σιάτσου υποκαθιστούν τά «έπιθέματα».

10. <http://www.lifewave.com/greek/>

11. https://www.youtube.com/watch?v=bW_g3EgLnB4

12. Στο ίδιο.

2. Συστημική Αναπαράσταση

Η Συστημική Έπιστήμη είναι ένα διεπιστημονικό πεδίο, πού μελετά τή φύση τών συστημάτων -από τό άπλό στό σύνθετο- στή φύση, τήν κοινωνία, καί τήν ίδια τήν έπιστήμη. Η θεωρία τών συστημάτων στοχεύει στην ανάπτυξη διεπιστημονικών θεμελίων, πού νά έχουν έφαρμογή σέ διάφορους τομείς, όπως ή μηχανική, ή βιολογία, ή ιατρική καί οί κοινωνικές έπιστήμες.

Γενικότερα, στό πλαίσιο τής έπιστήμης τών συστημάτων καί τής φιλοσοφίας τών συστημάτων, ό όρος «συστημικός» αναφέρεται σέ μιά πρωτοβουλία γιά τή μελέτη τών συστημάτων από μιά όλιστική (συλλογική) άποψη. Είναι μιά προσπάθεια γιά τήν ανάπτυξη λογικών, μαθηματικών, μηχανικών καί φιλοσοφικών παραδειγμάτων καί πλαισίων, μέσα στά όποια, συστήματα φυσικά, τεχνολογικά, βιολογικά, κοινωνικά, γνωστικά, καί μεταφυσικά μπορούν νά μελετηθοῦν καί νά μοντελοποιηθοῦν¹³.

Η συστημική θεωρία βασίστηκε, τό 1968, στή γενική θεωρία συστημάτων τοῦ αυστριακοῦ βιολόγου Karl Ludwig von Bertalanffy. Πρόκειται γιά μιά θεωρία ή όποία αναπτύχθηκε αρχικά στό χώρο τής μηχανικής, γιά νά βρεί άργότερα έφαρμογή καί σέ άλλες έπιστήμες, όπως ή οικονομία, ή βιολογία, καί ή πληροφορική¹⁴. Ό όρος «συστημικός» έπινοήθηκε τό 1970 από τόν Mario Bunge καί άλλους, ως ένα έναλλακτικό παράδειγμα γιά έρευνα, πού σχετίζεται μέ τή θεωρία γενικών συστημάτων καί τήν έπιστήμη τών συστημάτων¹⁵. Η Συστημική Αναπαράσταση λοιπόν αποτελεί μιά προσπάθεια έφαρμογής τοῦ «συστημικοῦ» μοντέλου στην ψυχολογία καί μιά έλπίδα ότι ή έφαρμογή αυτή θά δράσει θεραπευτικά στόν άνθρωπο.

Κατά τούς συστημικούς «θεραπευτές», «η αντιμετώπιση ενός προβλήματος, μιας

κακουχίας, ενός διλήμματος για μια καίρια απόφαση κ.λπ. γίνεται μέσα από ένα δρώμενο, όπου εμφανίζονται / “στήνονται” τα μέλη ενός συστήματος σε θέσεις και σχέσεις όσο το δυνατόν πιο πιστές στο πώς ακριβώς είναι και υπάρχουν. Οι συναρτήσεις, οι σχέσεις, οι εικόνες και τα συναισθήματα που αναφύονται δίνουν καίριες πληροφορίες για ολόκληρο το εξεταζόμενο σύστημα και για τον ενδιαφερόμενο, οδηγώντας σε λεπτές συνειδητοποιήσεις και διευρυμένη αυτογνωσία»¹⁶.

Η Συστημική Αναπαράσταση είναι λοιπόν, κατά τούς ύποστηρικτές τής μεθόδου, «μια εξέλιξη της θεωρίας των Συστημάτων και της Κυβερνητικής, που ... προσανατόλισαν την ψυχολογική ματιά από το άτομο στο “όλον” και από τις προσωπικές ιδιότητες στις σχέσεις»¹⁷. Υποστηρίζεται δέ ότι «τροφοδοτήσε με σειρά μοντέλων την ατομική και οικογενειακή θεραπεία διεθνώς» καί ότι «εισήχθη στην Ελλάδα στη δεκαετία του '60 με την εργασία των Γιώργου και Βάσως Βασιλείου»¹⁸...¹⁹. Καί όπως δηλώνεται από γνωστό φορέα, πού έφαρμόζει τή συγκεκριμένη μέθοδο: «Θεμελιωτής της μεθόδου είναι ο Γερμανός ψυχοθεραπευτής και φιλόσοφος Μπέρτ Χέλινγκερ (Bert Hellinger), που με μοναδικό τρόπο κατόρθωσε να ενοποιήσει ερεθίσματα και ανακαλύψει από ολόκληρο το πεδίο της ψυχοθεραπείας και να εμφανίσει στην δεκαετία του 1980 αυτή την νέα πρόταση. Ξεκινώντας από την ψυχανάλυση και διαπερνώντας σχολές όπως θεραπευτική ύπνωση, συναλλακτική ανάλυση²⁰,

16. http://www.uronet.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=90:systimiki-anaparastasi&catid=1:medical-news&Itemid=50

17. http://anaparastasi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=69

18. Σ.τ.Σ. Πρόκειται γιά τούς ιδρυτές τοῦ «Αθηναϊκού Κέντρου Μελέτης τοῦ Ανθρώπου» (ΑΚΜΑ), στό Π. Φάληρο.

19. <http://enallaktikidrasi.com/2014/01/afieroma-sti-systimiki-anaparastasi/#ixzz2rWvHWj5j>

20. Σ.τ.Σ. Transactional analysis. Μία ακόμη προσπάθεια γιά τήν κατανόηση τής ψυχής, από τόν Καναδό Eric Berne. Η θεωρία έγινε ιδιαίτερα γνωστή καί στή χώρα μας τή δεκαετία τοῦ '70 μέ τό βιβλίο τοῦ E. Berne, «Παιχνίδια πού παίζουν οί άνθρωποι» καί «Είμαι ΟΚ, Είσαι ΟΚ» τοῦ Thomas Anthony Harris.

13. <http://en.wikipedia.org/wiki/Systemics>

14. http://www.uronet.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=90:systimiki-anaparastasi&catid=1:medical-news&Itemid=50

15. <http://en.wikipedia.org/wiki/Systemics>

πρωτογενής θεραπεία²¹, νευρογλωσσικός προγραμματισμός, ψυχόδραμα κλπ.»...²².

Από τὰ ἀνωτέρω ἐξάγεται τό συμπέρασμα ὅτι ἡ Συστημική Ἀναπαράσταση εἶναι, στήν καλύτερη περίπτωση, μία ἀκόμη προσπάθεια διερεύνησης τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· μία προσπάθεια πού ξεκίνησε μέ τήν ψυχαναλυτική θεωρία τοῦ Σίγκμουντ Φρόυντ, τόν 19ο αἰώνα, γιά νά ἀποτελέσει τόν πυρήνα ἑκατοντάδων ψυχολογικῶν καί «ψυχοθεραπευτικῶν» σχολῶν καί θεωριῶν, πού μπορεῖ κάποιες νά ἐκφράζουν τήν καλή προαίρεση τῶν ἐνασχολουμένων στό νά κατανοήσουν καί νά θεραπεύσουν τόν συνάνθρωπο [πάντοτε πειραματιζόμενες], ἄλλες ὅμως ἀποτελοῦν τόν προθάλαμο καί συμπλέκονται μέ τόν ἀποκρυφισμό καί τή «Νέα Ἐποχή τοῦ Ὑδροχόου», ὅπως ἡ «ἀνθρωπιστική ψυχολογία», ἡ «ὑπερπροσωπική ψυχολογία» κ.ἄ.

Βέβαια τήν ἀποτελεσματικότητα ὅλων αὐτῶν τῶν προσεγγίσεων ἀπόκειται νά τήν κρίνουν οἱ εἰδικοί ἐπιστήμονες, κυρίως ψυχίατροι-νευρολόγοι, ἀρκεῖ οἱ μέθοδοι αὐτές -πού συνεχῶς εὐρίσκονται σέ «διερευνητικό» καί «πειραματικό στάδιο»- νά μήν ἀποτελοῦν τή «θρησκευτική» ἐπιλογή τῶν κριτῶν, καθὼς σέ πολλές ἀπό τίς μεθόδους αὐτές ἔχουν ἐνσωματωθεῖ θρησκευτικά καί φιλοσοφικά στοιχεῖα, δάνεια ἀπό τόν Βουδισμό, Ἰνδουισμό, Ταοισμό καί γενικά τίς θρησκείες τῆς Ἀνατολῆς²³.

Ὅσον ἀφορᾷ δέ στόν ὑπνωτισμό, τόν κατ' εὐφημισμὸν ἀναφερόμενο ὡς «θεραπευτική ὑπνωση», στόν ὁποῖο μαθήτευσε ὁ Μπέρτ Χέλινγκερ μαζί μέ NLP (νευρογλωσσικό

προγραμματισμό)²⁴, ψυχόδραμα²⁵ κ.λπ., θά πρέπει νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι εἶναι ἕνας πολὺ εὐαίσθητος χῶρος, πού τρέφει πολλοὺς κινδύνους γιά τόν ἄνθρωπο. Τό τί μπορεῖ νά στοιχίσει αὐτή ἡ ἐνασχόληση στόν πειραματιζόμενο μέ τήν ὑπνωση, τό ἀφήνουμε ἀσχολίαστο...

3. Κβαντική Βιοανάδραση

Τί εἶναι τὰ κβάντα (quanta). Στίς 7 Ὀκτωβρίου τοῦ 1900 ὁ Μάξ Πλάνκ (Max Planck), καθηγητής θεωρητικῆς φυσικῆς στό Πανεπιστήμιο τοῦ Βερολίνου, στήν προσπάθειά του νά ἐξηγήσει τήν ἠλεκτρομαγνητική ἀκτινοβολία τοῦ «σκοτεινοῦ σώματος» (Black Body Radiation)²⁶ μέ βάση τούς νόμους τῆς θερμοδυναμικῆς, ἀναγκάστηκε νά χωρίσει τήν ἐνέργεια σέ μικροσκοπικά, στοιχειώδη μέρη, τὰ κβάντα, εἰσάγοντας μιὰ καινούργια σταθερά, ($h=6,6 \times 10^{-27}$ ergsecond), πού ὀνομάζεται σταθερά Πλάνκ. Ἔτσι συνέβη ἡ μεγαλύτερη κρίση στήν ἱστορία τῆς φυσικῆς, ἀφοῦ γιά πρώτη φορά, ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Νεύτωνα, κάποιος θεωροῦσε πῶς ἡ ἐνέργεια δέν εἶναι συνεχῆς ἀλλά χωρίζεται σέ πεπερασμένα, μετρήσιμα μέρη. Χάρη σέ αὐτή τήν ἀνακάλυψη ὁ Πλάνκ κέρδισε τό Νομπέλ Φυσικῆς το 1918 κι ἔτσι ὀρίστηκε ἡ ἀρχὴ τῆς κβαντικῆς θεωρίας²⁷.

Τί εἶναι ἡ βιοανάδραση (Biofeedback). Ἡ βιοανάδραση εἶναι ἡ διαδικασία πού, κατὰ τούς ὑποστηρικτές της, ἐπιτρέπει στόν ἄνθρωπο νά μάθει πῶς μπορεῖ νά ἀλλάξει τήν φυσιολογική του δραστηριότητα μέ σκοπό τή βελτίωση τῆς υγείας καί τῆς ἀπόδοσής

21. Σ.τ.Σ. Primal therapy. Εἶδος «ψυχοθεραπείας», ὅπου ὁ ἀσθενὴς θυμᾶται καί ἀναπαριστᾷ μιὰ ἰδιαίτερα ἐνοχλητικὴ ἐμπειρία, πού συνέβη συνήθως νωρὶς στή ζωὴ καί ἐκφράζει καταπιεσμένο θυμὸ ἢ ἀπογοήτευση, ἰδίως μέ αὐθόρμητες καί ἀνεξέλεγκτες κραυγές, ὑστερία ἢ βία. Ἡ μέθοδος ὀνομάζεται καί πρωταρχικὴ κραυγὴ (primal scream).

22. http://anaparastasi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=69

23. Βλ. καί: <http://www.imglyfadas.gr/portal/gr/details.asp?cdPro={D628D301-491E-4484-A68A-3F2B86A74B6C}> καί <http://www.im-glyfadas.gr/01/01/01010072.asp>

24. Βλ. Ὀλιστικές-ἐναλλακτικὲς πρακτικὲς στό ὄνομα τῆς ἐπιστήμης, περιοδικό ΔΙΑΛΟΓΟΣ, τ. 23, Ἰαν.-Μάρτ. 2001, σσ. 44-45.

25. Psychodrama. Εἶδος ὁμαδικῆς ψυχοθεραπείας, πού ἐπινοήθηκε ἀπὸ τόν Jacob Moreno. Πρόκειται γιά μέθοδο διερεύνησης τοῦ ψυχισμοῦ τῶν ἀτόμων, ὅπου οἱ συμμετέχοντες **δραματοποιοῦν, ἀναπαριστοῦν** δηλαδή **θεατρικά**, παρόντα, παρελθόντα ἢ καί μελλοντικά γεγονότα ἀπὸ τὴ ζωὴ τους, ἀντὶ νά τὰ ἐξαγγέλλουν. <http://en.wikipedia.org/wiki/Psychodrama>

26. http://simple.wikipedia.org/wiki/Black-body_radiation

27. http://en.wikipedia.org/wiki/Black-body_radiation

του. Μέ συγκεκριμένα όργανα (μηχάνημα-τα) μετρώνται κάποιες από τις δραστηριότητες του οργανισμού, όπως τὰ ἐγκεφαλικά κύματα, ή καρδιακή λειτουργία, ή αναπνοή, ή μυϊκή δραστηριότητα καί ή θερμοκρασία του δέρματος. Αὐτά τὰ μέσα τροφοδοτοῦν τίς πληροφορίες τους στό χρήστη. Μέ βάση τίς πληροφορίες αὐτές, ὁ χειριστής τῶν ὀργάνων, «βγάζει συμπεράσματα» -συχνά σέ συνδυασμό μέ ἀλλαγές στόν τρόπο σκέψης, τὰ συναισθήματα καί τή συμπεριφορά- **σχετικά μέ τίς ἀλλαγές πού πρέπει νά γίνουν στή ζωή του ἐνδιαφερόμενου**²⁸.

Ὅμως, ή διεθνής ἰατρική κοινότητα ἀντιμετωπίζει μέ σκεπτικισμό τίς προτάσεις αὐτές καί τήν τεκμηρίωση τῆς πρακτικῆς τῆς βιοανάδρασης, τόσον γιά τήν ἀποτελεσματικότητά της, ὅσον καί γιά τό κόστος της. Οἱ ἐπικριτές ἀμφισβητοῦν αὐτές τίς «θεραπείες», ἀντιπαραθέτοντας τίς συμβατικές μεθόδους θεραπείας τῆς συμπεριφοράς του ἀνθρώπου καί τίς μεθόδους τῆς κλασικῆς ἰατρικῆς²⁹. Εἶναι ἐμφανές ὅτι ή χρήση ἑνός ὀργάνου -ἑνός γαλβανομέτρου π.χ.- δέ νομιμοποιεῖ τόν χειριστή του ὀργάνου καί στήν ἐξαγωγή συμπερασμάτων ὡς πρός τή φύση ἑνός ἰατρικοῦ ἢ ψυχικοῦ προβλήματος καί κατ' ἐπέκταση τήν εἰσήγηση κάποιας «θεραπείας». Παράδειγμα του ἄνωτέρω ἀποτελεῖ καί τό «ἠλεκτρόμετρο» (e-meter) του Λ. Ρ. Χάμπαρντ, κλασικό ἐργαλεῖο γιά τήν παγίδευση ἀνύποπτων ἀνθρώπων στήν ὀργάνωση τῆς Σαηεντολογίας.

Ἐπιστρέφοντας στό σχόλιό μας σχετικά μέ τίς δραστηριότητες του «Body Mind & Soul» διαβάζουμε...

«Τι εἶναι το Quantum SCIO / INDIGO³⁰».

Το SCIO/ INDIGO εἶναι ἕνα **εξεζητημένο** καί **υπερ-εξελιγμένο** μηχανήμα βίο-μέτρησης, βίο-ἀνάλυσης, βίο-ἀνίχνευσης καί **επιστροφῆς** (βίο-ἀνάδρασης) στον οργανισμό **κβαντικών ηλεκτρομαγνητικῶν πεδίων**. Με αὐτό τον

τρόπο ο οργανισμός μας συντονίζεται (βιοσυntonισμός) καί εξισορροπείται με ἀποτέλεσμα να ἔχουμε **θεραπεία** σε κυτταρικό καί οργανικό ἐπίπεδο, σε σῶμα, νου καί συναισθημα. Εἶναι ἀπόλυτα ἀσφαλές γιά τον ἀνθρώπο γιάτί βασίζεται σε συμπαγείς **επιστημονικές** βάσεις. Ενσωματώνει ἕνα σύστημα που μετράει τίς συχνότητες του ἐγκεφάλου ἀλλά καί ὅλου του σώματος (Body scan) καί με **ἕνα δυνατό λογισμικό** μεταφράζει, ἀναλύει καί **επιστρέφει θεραπευτικά πεδία** πίσω στον οργανισμό δίνοντας τήν δυνατότητα σε **θεραπευτή** καί **θεραπευόμενο** να παρακολουθοῦν τρισδιάστατα τήν ὅλη διαδικασία στήν οθόνη του υπολογιστή!».

Μεταφράζοντας τό ἄνωτέρω κείμενο θά σταθοῦμε στό ὅτι ή μέν συσκευή SCIO / INDIGO μπορεῖ νά μεταφέρει τὰ δεδομένα τῶν μετρήσεων της σέ κάποιο πρόγραμμα Η/Υ, ἀλλά τήν ἐρμηνεία τῶν δεδομένων τήν κάνει πάλι ὁ χειριστής του προγράμματος, προφανῶς ὁ ἄνθρωπος του «Body Mind & Soul», ὁ ὁποῖος μέ βάση τόν προσωπικό του ὑπαρξιακό προσανατολισμό θά ἐρμηνεύσει κατὰ τό δοκοῦν καί θά προτείνει «θεραπείες» σάν αὐτές πού διαβάζουμε στή συνέχεια...

«Ανιχνεύοντας δίνει [τό μηχανήμα] ὅλες τίς πληροφορίες ἀλλά καί τή θεραπεία που χρειάζεται ἐνσωματώνοντας στο λογισμικό του καί ἐφαρμόζοντας θεραπείες, ὅπως: **Ομοιοπαθητική** -με ἐνσωματωμένες τίς μετρήσεις των περισσότερων ομοιοπαθητικῶν φαρμάκων γιά τήν εὔρεση του ἀπόλυτα ὁμοίου-. **Φυσική Ἰατρική**, Βοτανοθεραπεία, **Βελονισμό**, Χειροπρακτική, **Δυναμική- ενεργειακή Ἰατρική**, **Ομοτοξικολογία**, Αποτοξίνωση, **Orgone** [του Βίλχελμ Ράιχ] and Fire Generator, **ELF Magnetic Field**, **Harmonic Therapy**, **Scalar (tsakras)**, **Schuman Wave**, **Aura Program**, **Sarcode** (ὄργανα) **Program**, **Delusion therapy**, **Hammer Medicine**, Πρόγραμμα ἐνύσχισης ἀθλητῶν, **Ψυχολογία**, **Αρωματοθεραπεία**, **Ρεφλεξολογία**, **Ανθοθεραπεία** [τα ἀνθοϊάματα Μπαχ], **Χρωματοθεραπεία**, **Νευρογλωσσικό Ἐπαναπροσδιορισμό** [NLP], **Βιοσυντονισμό**, **Βίο-ἀνάδραση**, **Ολιστική Ὀδοντιατρική**, **Κρανιοϊερή Spinal Program**

28. <http://en.wikipedia.org/wiki/Biofeedback>

29. Στό ἴδιο.

30. <http://bodymindsoul.gr/main/quantum-biofeedback/quantum-biofeedback-scio-indigo/>

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΣΥΝΑΞΗ ΓΙΑ ΤΙΣ
«ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ»

Πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 19 Δεκεμβρίου 2014, Συνάξη κληρικῶν καὶ μοναχῶν μέ θέμα: «Οἱ Ἐναλλακτικὲς Θεραπείες» δὲν εἶναι ἀβλαβεῖς».

Στό κείμενο πού συνέταξε ἡ ἐν λόγῳ Συνδιάσκεψη γίνεται ἐκτενὴς ἀναφορὰ στὰ Πορίσματα τῆς ΚΕ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως γιὰ θέματα αἰρέσεων καὶ

παραθρησκείας, πού συνεκλήθη στὸν Βόλο, ἀπὸ 4 ἕως 6 Νοεμβρίου 2013, μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ διοργανώθηκε ἀπὸ τὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων.

Ἀκολουθεῖ τό κείμενο τῆς Συνάξεως:

«Ἡ “Σύναξις Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν” ἀσχολήθηκε κατὰ τὴν συνάντησή της στίς 16 Δεκεμβρίου 2014 καὶ μέ τό θέμα τῶν λεγομένων ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν καὶ ἐνέκρινε ὁμοφώνως τό παρακάτω κείμε-

καὶ πολλές ἄλλες φυσικὲς καὶ ἐναλλακτικὲς Θεραπείες».

Θὰ ἦταν περιττό, πιστεύουμε νά ἐπιμείνουμε περισσότερο στήν ἀνάλυση τοῦ ἀνωτέρω κειμένου, καθὼς δὲν ὑπάρχει προφανῶς ἐναλλακτικὴ καὶ νεοεποχίτικη πρακτικὴ ἢ ὁποῖα νά μὴ μπορεῖ νά περιληφθεῖ μεταξύ τῶν ὅσων δύναται νά «χειρισθεῖ» τό «εξεζητημένο καὶ υπέρ-εξελιγμένο» αὐτὸ μηχανήμα. Ἀξίζει ὅμως νά ἀναφερθοῦν μερικὲς ἀπὸ τίς «παθήσεις» πού περιλαμβάνονται στίς «θεραπευτικὲς δυνατότητες» τῆς συσκευῆς τοῦ «Body Mind & Soul» τίς ὁποῖες καὶ παραθέτουμε στή συνέχεια...

«Πραγματοποιεῖται **ενεργειακός** ἔλεγχος, ἀποτύπωση καὶ βιοσυντονισμός σε: Ὅλα τα ὄργανα καὶ συστήματα τοῦ οργανισμοῦ σε σωματικό, συναισθηματικό, νοητικό καὶ πνευματικό ἐπίπεδο. Δυνασεξίες, ἀλλεργίες καὶ ἐναισθησίες. **Συναισθήματα**, ὁρμόνες καὶ νευροδιαβιβαστές. **Κατάσταση DNA καὶ βελτίωσή του**. Οξειδωτικό στρες. Βιταμίνες, μέταλλα, ἀμινοξέα, ἐνζυμα, λιπαρὰ οξέα, ἰχνοστοιχεῖα. Αἷμα καὶ συστατικά του, μικροβιακὴ κατάσταση οργανισμοῦ. Τοξίνες, βαρῆα μέταλλα, ἐπιβαρύνσεις ἀπὸ διατροφή καὶ περιβάλλον, παρενέργειες χημικῶν φαρμάκων, ἐμβολίων

καὶ ἐντοπισμός τῶν τοξινωμένων ὀργάνων. Εγκέφαλο, γιὰ καλὴ λειτουργία τῶν λοβῶν, σύνδρομο ελλειμματικῆς προσοχῆς, **παρορμητικότητα, αυτισμό, δυσλεξία, ἐνίσχυση μάθησης, μνήμης**. Ἀνάλυση νευροδιαβιβαστῶν, **θεραπεία ἀσυνειδήτου, τραυμάτων στρες, συναισθημάτων, κατάθλιψη, νευρώσεων, φοβιῶν, ἐξαρτήσεων κ.α.** Μολύνσεις, λοιμῶξεις, φλεγμονές. Συμπτώματα Ἀσθενειῶν κ.α.

Καὶ βοηθάει σε: Μείωση βάρους καὶ ἔλεγχος βουλιμίας, Ἐνεργοποίηση τοῦ μεταβολισμοῦ, **Ψυχικὴ ἰσορροπία**, Μείωση τοῦ **στρες** καὶ τοῦ **ἀγχους**, **Ἀντιμετώπιση** τῶν ἐλεύθερων ριζῶν καὶ τοῦ **γήρατος**, Πρόληψη ἀπὸ ἀσθένειες, Ἐνίσχυση τοῦ ανοσοποιητικοῦ συστήματος, **Συναισθηματικὴ ἀπεμπλοκὴ** καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη».

Εἶναι τρομερό, ἢ ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἐνός ἐρευνητοῦ (Μάξ Πλάνκ, Νομπέλ Φυσικῆς, 1918) καὶ οἱ τεχνικὲς δυνατότητες κάποιων συσκευῶν μετρήσεων (ἠλεκτρομυογράφων, ἠλεκτροθερμογράφων, ἠλεκτροδερμογράφων κ.λπ.), νά γίνονται σήμερα ἐφαλτήριο γιὰ τὴν ἐπιστροφή στίς μέρες μας τοῦ γιατροῦ-μάγου τῶν πρωτογόνων φυλῶν καὶ τοῦ ἀλχημιστῆ τοῦ Μεσαίωνα.

(Τό τέλος στό ἐπόμενο)

νο: Οί λεγόμενες εναλλακτικές θεραπείες προβάλλονται τά τελευταία χρόνια και στην Ελλάδα ως μία δυνατότητα στον χώρο της υγείας, παράλληλα μέ την κλασική ιατρική.

Έκτός από την ιατρική πλευρά του, τό θέμα έχει και την πνευματική του διάσταση, όπως και ήθικές και κοινωνικές προεκτάσεις. Όσον αφορά στην ιατρική πλευρά, Ειδική Έπιτροπή, πού συνέστησε ό Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών, ασχολήθηκε κατά τό έτος 1997 μέ τό θέμα αυτό και χαρακτήρισε τίς “εναλλακτικές θεραπείες” ως “Ανορθόδοξες Θεραπευτικές Μεθόδους” (ΑΝ.ΘΕ.Μ.), τονίζοντας μέ αυτόν τόν τρόπο τόν αντιεπιστημονικό τους χαρακτήρα και την έν δυνάμει επικινδυνότητα για την υγεία όσων τίς χρησιμοποιούν.

Έκτός όμως από την έν δυνάμει επικινδυνότητα για τό σώμα, υπάρχει και ή σημαντικότερη πνευματική επικινδυνότητα τών έν λόγω “εναλλακτικών θεραπειών”.

Αυτή συνίσταται κυρίως στό γεγονός ότι είναι πιθανόν αυτές νά αποτελέσουν ένα είδος έφαλτηρίου, πού θά οδηγήσει ανύποπτους ορθοδόξους χριστιανούς στίς θρησκείες της Άπω Ανατολής και στον αποκρυφισμό. Αυτός ό κίνδυνος επισημαίνεται ήδη στά Πορίσματα της ΚΕ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως, πού συνεκάλεσε από 4 έως 6 Νοεμβρίου 2013 στον Βόλο ή Έκκλησία της Ελλάδος. Η Συνδιάσκεψη αυτή ασχολήθηκε μέ τίς αίρετικές και αποκρυφιστικές προσεγγίσεις στό πρόβλημα της ασθενείας. Κατονόμασε μάλιστα στά “Πορίσματά” της κάποιες “θεραπείες” μέ τά έξης λόγια: “Η Συνδιάσκεψη διεπίστωσε ότι οί “θεραπείες” αυτές (Αγγελοθεραπεία, Αγιορβέδα, Ανθοϊάματα Μπάχ, Aura Soma, Αρωματοθεραπεία, Βελονισμός, Βιοενεργειακές Θεραπείες, Έσωτέρα Θεραπευτική, Κρανιοϊεργή Θεραπεία, Κρυσταλλο-

θεραπεία, Όμοιοπαθητική, Ρέικι, Ρεφλεξολογία, Σιάτσου, ψευδοεπιστημονικές ψυχοθεραπείες κ.ά.) θεμελιώνονται σε κοσμοθεωριακό υπόβαθρο, τό όποιο είναι αντίθετο και ασυμβίβαστο μέ την Όρθόδοξη πίστη”.

Η Σύναξή μας επισημαίνει επιπλέον τά έξης:

“Όπως τονίσθηκε και στην έν λόγω Συνδιάσκεψη, προσφορότερος θά ήταν ό όρος “Ιατρική” της “Νέας Έποχής”, επειδή ή πνευματική θεμελίωση, πού οί ίδιοι οί ιδρυτές ή εισηγητές τους δίνουν στίς “θεραπείες” αυτές, προϋποθέτει την περί Θεού, ανθρώπου και κόσμου αντίληψη τών άπωανατολικών θρησκείων, του αποκρυφισμού και της “Νέας Έποχής του Υδροχόου”.

Τά στοιχεία αποκρυφισμού προβάλλονται λιγότερο ή περισσότερο έντονα στίς διάφορες μορφές “θεραπειών”. Παραδείγματος χάριν τό Ρέικι είναι ξεκάθαρα αποκρυφιστικό και άρα ασυμβίβαστο μέ την Όρθόδοξη πίστη μας. Άρκει νά πούμε ότι εκεί υπάρχουν τρεις βαθμοί μύησης.

Στό Ρέικι, όπως και σε όλες τίς “εναλλακτικές θεραπείες”, ή ασθένεια θεωρείται ότι οφείλεται σε μπλοκάρισμα μιās μη προσδιορίσιμης επιστημονικά παγκόσμιας ενέργειας, της “πράνα” τών ίνδουιστών. Η “πράνα” θεωρείται από αυτούς ως ένας ενεργειακός ώκεανός, στον όποιο υποτίθεται ότι “κολυμπούν” όλα τά όντα. Η θεραπεία, έξ ίσου αυθαίρετα, θεωρείται από αυτούς ότι είναι ουσιαστικά ένα ξεμπλοκάρισμα της “πράνα”.

Όλα αυτά τά ανατολίτικα και αποκρυφιστικά επενδύονται και παρουσιάζονται μέ μιιά επιστημονικοφανή όρολογία κατάλληλη νά έπηρεάσει τόν δυτικό άνθρωπο του σήμερα. Και σε άλλες όμως “θεραπείες” —όπως αυτές πού χρησιμοποιεί ή Όμοιοπαθητική— ή ασθένεια θεωρείται ότι οφείλεται σε άποσυντονισμό της “ζωτικής δύναμης” ή “συμπαντικής ενέργειας”,

ή όποία έχει κατά τούς όμοιοπαθητικούς “μορφοποιητικό νοῦ” καί “συνδέει τό άτομο μέ τήν υπέρτατη Αρμονία τοῦ Σύμπαντος”. Αξιοσημείωτο εἶναι καί τό γεγονός ότι αποδίδουν στή “ζωτική δύναμη” χαρακτηριστικά ήλεκτρομαγνητικοῦ πεδίου. Σέ κείμενα όμοιοπαθητικῶν ὑπάρχουν συχνές καί ἐκτεταμένες ἀναφορές σέ ἔννοιες καί τεχνικές ἀλχημείας καί ἀποκρουφισμοῦ. Αρκεῖ νά λεχθεῖ ότι μέ τήν “δυναμοποίηση”, ὅπως λένε, τοῦ όμοιοπαθητικοῦ φαρμάκου ἐκδηλώνεται ἡ πνευματοειδής φύση τῆς δραστηκῆς πρώτης ὕλης του. Ἡ ἱαματική δύναμη τοῦ όμοιοπαθητικοῦ φαρμάκου χαρακτηρίζεται ἀπό τόν ἰδρυτή τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς Samuel Hahnemann ὡς “μαγική”.

Ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνη πνευματικῶς εἶναι ἡ ἄποψη τῶν όμοιοπαθητικῶν ότι μέ τά “φάρμακά” τους θεραπεύουν ἀκόμη καί τά πάθη τῆς ψυχῆς, ὅπως τόν ἐγωισμό, τή ζήλεια, παθολογικές ἐκδηλώσεις καί διαστροφές τοῦ γενετησίου ἐνστίκτου κ.ο.κ. Ἔτσι δέν χρειάζεται ἡ Ἐκκλησία, ἀφοῦ τό ἔργο της τό ἀναλαμβάνει ἡ Ὁμοιοπαθητική, ἡ όποία καί μέ ἄλλα κείμενα ἐκπροσώπων της παρουσιάζεται ὄχι μόνον ὡς μία μέθοδος θεραπείας, ὅπως θέλει νά εἶναι, ἀλλά καί ὡς ἓνα σωτηριολογικό σύστημα καί ὡς πρόταση γιά νά ξεπεράσει ἡ ἀνθρωπότητα τά σημερινά της ἀδιέξοδα!

Στό σημείο αὐτό θά πρέπει νά καταδικασθεῖ καί ἡ ἀπαράδεκτη προσπάθεια παραπληροφόρησης κάποιων όμοιοπαθητικῶν νά παρουσιάσουν κορυφαίους συγχρόνους Ἁγίους Γεροντάδες ὡς ὀπαδούς τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς, ὅπως π.χ. τόν Ἅγιο Πορφύριο καί τόν Ἅγιο Γέροντα Παῖσιο τόν Ἁγιορείτη. Εἶναι ὁμως τοῖς πᾶσι γνωστόν ότι καί οἱ δύο αὐτοῖ Ἁγιοι τῶν ἡμερῶν μας ἦταν ξεκάθαρα ἀντίθετοι μέ τήν Ὁμοιοπαθητική. Ὁ μέν Ἅγιος Πορφύριος ἔλεγε ότι τά “φάρμακά” τους εἶναι

“νεράκι κοπανιστό”, ἀλλά —συμπλήρωσε— νά προσέχετε, γιατί “κάποια, πού ἔρχονται ἀπ’ ἔξω, εἶναι διαβασμένα”. Καί ὁ Ἅγιος Γέροντας Παῖσιος χαρακτήριζε ἐπίσης τό όμοιοπαθητικό φάρμακο “κοπανιστό νεράκι” καί “δαιμονικό ὑποκατάστατο τοῦ ἀγιασμοῦ”!

Ἡ Σύναξή μας, ὅπως καί ἡ προαναφερθεῖσα ΚΕ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη, ἐπιθυμεῖ νά συστήσει φιλαδέλφως στούς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς νά ἀποφεύγουν “θεραπευτικές” μεθόδους πού δέν εἶναι ξεκάθαρες ἀπό πλευρᾶς ἱατρικῆς οὔτε, πολύ περισσότερο, ἀπό πλευρᾶς πνευματικῆς.

Ὁ χριστιανός, ἐξ ἄλλου, δέν ἐπιζητεῖ τήν θεραπεία τοῦ σώματος ἐναντι παντός τιμήματος. Ἡ ἀσθένεια, ὡς γνωστόν, ἔχει πολλές φορές καί τόν χαρακτήρα παιδαγωγίας πνευματικῆς, εἴτε συνηθέστερα γιά τήν κάθαρση ἀπό τά πάθη, εἴτε —σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις— γιά τήν ἐπιδαψίλευση πνευματικῶν στεφάνων ὑπομονῆς.

Ἐκ μέρους τῆς
“Συνάξεως Κληρικῶν καί Μοναχῶν”:

Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Ἀναστασίου,
 Προηγούμενος Ἱ. Μ. Μεγ. Μετεώρου.

Ἀρχιμ. Σαράντης Σαράντος,
 Ἐφημέριος Ἱ. Ν. Κοιμήσεως
 Θεοτόκου, Ἀμαρούσιον Ἀττικῆς.

Ἀρχιμ. Γρηγόριος Χατζηνικολάου,
 Καθηγούμενος Ἱ. Μ. Ἁγίας
 Τριάδος, Ἄνω Γατζέας Βόλου.

Γέρων Εὐστράτιος Ἱερομόναχος, Ἱ.
 Μ. Μεγίστης Λαύρας Ἁγ. Ὀρους.

Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός,
 Ὁμότιμος Καθηγητής Θεολογικῆς
 Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Πρωτοπρ. Θεόδωρος Ζήσης, Ὁμότιμος
 Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς
 Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

**ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΤΟΥ ΊΕΧΩΒΑ ΠΕΘΑΝΕ
ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΔΕΧΘΗΚΕ
ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ**

Μία γυναίκα πού πρόσφατα γέννησε μέ καισαρική τομή πέθανε σέ ένα νοσοκομείο στό ανατολικό Λονδίνο μετά τήν άρνησή της νά δεχθεί μετάγγιση αίματος επειδή ήταν Μάρτυρας του Ίεχωβά.

Ο λόγος γιά τήν 40χρονη Adeline Keh, ή όποία άρρώστησε μετά τή γέννηση του γιου της στό Νοσοκομείο του Homerton. Μεταφέρθηκε σέ ειδικό νοσοκομείο στό Cambridge, όπου πέθανε ένα μήνα μετά. Οί επικεφαλείς του Homerton έχουν ξεκινήσει μία ανεξάρτητη επανεξέταση τής υπόθεσης, ή όποία ήταν μία εκ των τεσσάρων θανάτων νέων μητέρων στό νοσοκομείο μέσα σέ έννέα μήνες. Η Adeline γέννησε στις 18 Σεπτεμβρίου, αλλά έπρεπε νά μείνει στό νοσοκομείο εξαιτίας μίας μόλυνσης. Είχε αναπτύξει σύνδρομο όξείας αναπνευστικής δυσχέρειας και μεταφέρθηκε στό Papworth. Οί γιατροί στό Papworth κάνουν λόγο γιά άρνησή της νά δεχθεί μετάγγιση αίματος και οί δικηγόροι φρόντισαν ώστε νά τηρηθούν οί επιθυμίες της. Πέθανε δύο ήμέρες άργότερα από ARDS (Οξύ σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας), μία μόλυνση στην καισαρική πληγή, μετά τήν άρνησή της νά υποβληθεί σέ μετάγγιση. Οί Μάρτυρες του Ίεχωβά άρνούνται νά δεχθούν μεταγγίσεις αίματος, επειδή πιστεύουν ότι τό αίμα αντιπροσωπεύει τή ζωή. Αυτή ή πεποίθηση έχει οδηγήσει σέ πολλές αντιπαραθέσεις λόγω των πολλών θανατηφόρων περιπτώσεων.

πηγή: www.agioritikovima.gr
12 Νοεμβρίου 2014
και www.dailymail.co.uk
24 Νοεμβρίου 2014.

ΝΟΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

**ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ**

ΑΠΟΦΑΣΗ -2 BvR 943/99 ΤΗΣ 26.3.2001

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΑΤΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΝΑ ΑΠΟΚΡΟΥΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΚΟΔΟΞΙΕΣ, ΕΝ ΠΟΛΛΟΙΣ ΑΠΑΘΗΛΕΣ ΚΑΙ ΥΒΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΣΑ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΣΚΛΗΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΕΣ

(μετάφραση υπό Γεωργίου Κρίππα,
Διδάκτορος Συνταγματικού Δικαίου).

1. (Α) Τό (περί θρησκευτικής έλευθερίας), άρθρο 4 παρ. 1 και 2 (του γερμανικού Συντάγματος) δέν περιορίζεται μόνον εις τό κλασσικό δικαίωμα τής άποκρούσεως (άντιθέτων άπόψεων). Θεσπίζει επίσης διά τό κράτος τήν υποχρέωση νά προστατεύει άτομα και θρησκευτικές όργανώσεις εναντίον επιθέσεων ή παρεμποδίσεων άλλων θρησκευτικών όργανώσεων ή άντιστοίχων θρησκευτικών ομάδων. Τό καθήκον αυτό προστασίας άσκει τό κράτος ευθέως υπέρ των έπισήμων Έκκλησιών, πού ύφίστανται ως νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δεδομένου ότι εις τίς Έκκλησίες αυτές άναγνωρίζεται άσκηση δημοσίας έξουσίας και ως εκ τούτου δύνανται, νά άσκούν ύψηλή έπιρροή και επί του κράτους και επί τής κοινωνίας.

Έν όψει τούτου ή δράση και τό καθεστώς των έπισήμων Έκκλησιών τεκμαίρεται, ότι έχει θεσπισθεί παγίως υπό του άρθρου 4 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος. Έπομένως καθ' ήν ή έκταση τά δικαιώματα αυτά άσκούνται έντός των όρίων του νόμου και του Συντάγματος προστατεύονται, άκόμη και άν άσκούνται εναντι των άλλων θρησκευτικών ή θρησκευτικών κοινοτήτων. Ως εκ τούτου τούς έπιτρέπεται, νά άσκούν

δημοσία σκληρή κριτική και νά συγκρούονται προς άλλες θρησκευτικές κοινότητες, χωρίς νά απαιτείται προς τούτο κάποια ειδική έξουσιοδότηση κατά νόμον. Περαιτέρω ύποχρεώσεις εν ὄψει τῆς μορφῆς τους ὡς νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου δέν απαιτοῦνται. Τό μόνο πού πρέπει νά προσεχθεῖ, εἶναι ὅτι ὡς νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου κατά τήν συμπεριφορά τους ἔναντι τῶν λοιπῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων ὀφείλουν, νά μήν παραβιάζουν τίς ἀρχές τίς οὐδετερότητος τοῦ κράτους καί τῆς ἰσότητος.

ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Μέ τήν ἔναρξη τῆς χειμερινῆς περιόδου τοῦ 2014 ἐπαναλειτούργησε τό «Σεμινάριο Ὁρθόδοξον Πίστεως καί Οἰκοδομῆς στήν Ὁρθοδοξία». Τό Σεμινάριο διάγει τήν 3^η δεκαετία λειτουργίας του καί πολλοί ἄνθρωποι καί ἰδιαίτερα νέοι βοηθήθηκαν νά βροῦν ἀπαντήσεις στά ὑπαρξιακά τους ἐρωτήματα. Στόχο του ἔχει νά καταρτίσει τό Ὁρθόδοξο Πλήρωμα κατά τέτοιο τρόπο, ὥστε νά μπορεῖ νά διακρίνει τήν Ἀλήθεια ἀπό τήν πλάνη καί νά ἀμύνεται κατά τῶν προσηλυτιστικῶν ἐπιθέσεων τῶν συγχρόνων αἱρέσεων. Οἱ ὁμιλίες γίνονται κάθε Κυριακή, 11.30 ἕως 13.00, στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἐνορίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς. Οἱ ἐκλεκτοί ὁμιλητές, μέ πολλή ἀγάπη καί μέ ἐξαιρετική γνώση τῶν προβλημάτων πού ἀπασχολοῦν τό λαό τοῦ Κυρίου, ἀναπτύσσουν στούς συνεργάτες καί φίλους τῆς Π. Ε. Γ. θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν ἐν Χριστῷ ζωή καί τήν Ἐκκλησιαστική μας παράδοση.

Κατά τό τρίμηνο Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου πραγματοποιήσαν εἰσηγήσεις οἱ ἐξῆς ὁμιλητές:

Ὁ Θεολόγος κ. Λάμπρος Σκόντζος μέ θέμα: «Σχέση Δημοκρατίας καί Ὁρθοδοξίας».

Ὁ Φιλολόγος κ. Κωνσταντῖνος Γανωτῆς, μέ θέμα: «Ποιοί οἱ ἀντίπαλοι τῶν Ἑλλήνων στούς Βαλκανικούς Πολέμους;».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἀνδρέας Κονάνας, μέ θέμα: «Ἀλήθειες πού συχνά ξεχνᾶμε».

Ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. π. Ἰωάννης Φωτόπουλος, μέ θέμα: «Τό φῶς τοῦ Χριστοῦ. Ζωή ἢ καταδίκη αἰώνιος;».

Ὁ Συγγραφέας κ. Κωνσταντῖνος Παπαδημητρακόπουλος, μέ θέμα: «Προσωπική Τεχνολογία: Ἡ πορεία μας προς τά πού;».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, μέ θέμα: «Ἡ οἰκογένεια σέ ἐξέλιξη...».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Μελέτιος Κουράκλης, μέ θέμα: «Μέ ὄπλο τόν σταυρό στά πεδία τῶν μαχῶν: Ἡ παρουσία καί τό ἔργο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων στούς Βαλκανικούς Πολέμους 1912-1913».

Ὁ Πολιτικός Ἐπιστήμων κ. Κωνσταντῖνος Χολέβας, μέ θέμα: «Ὁ Ἑλληνορθόδοξος χαρακτήρας τῆς παιδείας μας καί οἱ προσπάθειες ἀποχριστιανοποίησης» καί

Ὁ Καθηγητής κ. Νικόλαος Μπρατσιώτης, μέ θέμα: «Ἀπό τάς ἠθικοκοινωνικές διατάξεις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης».

Ἡ Π. Ε. Γ., πού ἀποτελεῖ τόν ὀργανωτικό φορέα τοῦ Σεμιναρίου, συνιστᾶ στούς φίλους καί συνεργάτες της πού παρακολουθοῦν τά μαθήματα, νά τό κάνουν γνωστό καί νά καλέσουν καί ἄλλους φίλους καί γνωστούς τους, πού δέν τό γνωρίζουν, γιά νά συμμετάσχουν σ' αὐτό.

Κατά τό τρίμηνο Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε ἐπίσης μία ἐκπαιδευτική ἡμερίδα, γιά τούς συνεργάτες τῆς Π. Ε. Γ. Ἡ ἡμερίδα διεξήχθη στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγίας Παρασκευῆς, στήν Ἁγία Παρασκευή, τό Σάββατο, 22 Νοεμβρίου. Εἰσηγητής ἦταν ὁ π. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, μέ θέμα: «Ἀλληλεπίδραση Χριστιανισμοῦ καί Ἰσλάμ».

Οί ήμερίδες πραγματοποιοῦνται, μετά τή Θεία Λειτουργία, μέ σκοπό τόν καταρτισμό συνεργατῶν τῆς Ἑνώσης γιά νά ἀναλάβουν διακονία ἐνημέρωσης καί παροχῆς βοήθειας σέ ὅσους ἀντιμετωπίζουν προβλήματα ἀπό τήν ἐμπλοκή τους σέ αἰρετικές ὁμάδες.

Γιά τήν ἐνημέρωση τῶν πολιτῶν σέ θέματα σχετικά μέ τήν δραστηριότητα τῶν σεκτῶν, μέλη τῆς Π. Ε. Γ. ἔδωσαν διαλέξεις κατά τό τρίμηνο Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου σέ ἐνορίες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί στίς ἔδρες Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Συνεχίστηκε ἐπίσης, κατά τό τρίμηνο Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου, ἡ ἐντατική ἐκπαίδευση συνεργατῶν τῆς Π.Ε.Γ. στίς εἰδικές «ὁμάδες ἐκπαίδευσης καί ἐπανένταξης», σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα πού δημοσιεύεται στό τέλος τοῦ περιοδικοῦ μας. Τά μαθήματα στίς ὁμάδες αὐτές παρακολουθοῦν ὅσοι θέλουν νά ἐνταχθοῦν στό πρόγραμμα διακονίας ἀντιμετώπισης τῶν ποικίλων πνευματικῶν καί κοινωνικῶν προβλημάτων, πού δημιουργοῦνται σέ νεαρά κυρίως ἄτομα ἀπό τήν προσηλυτιστική δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αἰρέσεων καί τῶν παραθρησκευτικῶν «ὁμάδων διανοητικοῦ χειρισμοῦ». Συστήνουμε τήν παρακολούθηση τῶν μαθημάτων

αὐτῶν σέ ὅσους ἐπιθυμοῦν νά γνωρίσουν βαθύτερα καί νά συνδράμουν τήν διακονία μας.

Στίς 23 Νοεμβρίου 2014 πραγματοποιήθηκε ἡ τακτική Συνέλευση τῆς Ἑνώσεώς μας. Κατά τήν Ἡμερήσια Διάταξη ἔγινε ὁ Ἀπολογισμός τῆς παρελθούσης διετίας καί ὁ Προϋπολογισμός τῆς προσεχοῦς διετίας. Στή συνέχεια ἔγιναν ἀρχαιρεσίες γιά τήν ἐκλογή νέου Πνευματικοῦ καί Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑνώσεως. Ἐξελέγησαν γιά μέν τό Πνευματικό Συμβούλιο ὁ π. Κυριακός Τσουρός, ὡς Πρόεδρος καί μέλη ὁ π. Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης καί οἱ κυρίες Ἄννα Μπουρδάκου, Μαρία Παπαθεοδώρου, Ἀγλαΐα Χούσου καί Καλλιόπη Μόρου.

Τό νέο Διοικητικό Συμβούλιο, μετά τήν συγκρότησή του σέ σῶμα, ἀποτελεῖται ἀπό τούς: κ. Κωνσταντῖνο Παπαχριστοδούλου, ὡς Πρόεδρο, Ἀρχιμανδρίτη π. Μελέτιο Στάθη, ὡς Ἀντιπρόεδρο, Γεωργία Ρόρη, ὡς Γραμματέα, Γεώργιο Κοπανάκη, ὡς Ταμία καί μέλη τίς κυρίες Γεωργία Μπουρδάκου, Αἰκατερίνη Βασιλάκη καί Μαρία Στεργίου.

Ἐπίσης ὡς Ἐξελεγκτική Ἐπιτροπή ἐξελέγησαν οἱ κυρίες Αἰκατερίνη Ἀναγνωστοπούλου, Μερόπη Θεοφανέλη καί Σπυριδούλα Σπυροπούλου.

Ο «ΔΙΑΛΟΓΟΣ» ΠΑΡΑΚΑΛΕΙ ΘΕΡΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗ

Γιά τήν συνέχιση τῆς ἐκδοσῆς του.

Γιά τήν ἀποστολή τῆς προαιρετικῆς οικονομικῆς ἐνίσχυσῆς σας μπορεῖτε νά χρησιμοποιήσετε τήν ἐνθετη ταχυπληρωμή, ἡ ὁποία ἔχει χαμηλότερο ταχυδρομικό τέλος ἀπό τίς ἄλλες ταχυδρομικές ἐπιταγές, ἢ νά καταθέσετε χρήματα στόν κατωτέρω τραπεζικό λογαριασμό τῆς Π.Ε.Γ.

Ἐθνική Τράπεζα: 180/296004-44, IBAN GR 5701101800000018029600444

Ἡ ἀποστολή τῶν ἀποδείξεων σέ ὅσους στέλνουν συνδρομή γίνεται ἄμεσα. Παρακαλοῦμε, στό ἐντυπο τῆς ταχυπληρωμῆς νά γράφετε καθαρά, στή θέση «Ἀποστολέας» τά στοιχεῖα σας καί τό τηλέφωνό σας.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Από τό **Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 89,5 FM**, μεταδίδεται ἡ ἐκπομπή:
«Ἄλλοτρίωση δόγματος - ἄλλοτρίωση ἡθους». **Σάββατο, 17.00-17.30.**
 Ἐπιμελεῖται καί παρουσιάζει ὁ Πρωτοπρ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος.

Από τό **Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας, 91,2 FM**, μεταδίδονται οἱ ἐκπομπές:

α) **«Ἀντιαιρετική Δράση»**, **Σάββατο, 14.15-15.00.** Ἐπιμελοῦνται καί παρουσιάζουν οἱ Πρωτοπρ. π. Κυριακός Τσουρός καί π. Βασίλειος Γεωργόπουλος

β) **«Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως»**, **Σάββατο, 18.00-19.00.**
 (Ἀναμεταδίδονται οἱ ὁμιλίες πού πραγματοποιοῦνται στό Ἐνοριακό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς, κάθε Κυριακή).

Ἰστοσελίδα τῆς **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**: www.ecclesia.gr, e-mail: ierasynodos@ecclesia.gr

Ἰστοσελίδα τῆς **ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ**:
www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/heresies/HERESIES.HTM
 e-mail: aireseis@gmail.com τηλ. 210 7272240-3, fax: 210 7272244

Ἰστοσελίδα τῆς **Π. Ε. Γ.**: www.ppu.gr τηλ. 210 6396665, fax: 210 6082219

ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Λειτουργοῦν καί ἐφέτος, στά πλαίσια τῆς Π. Ε. Γ., οἱ ἐξῆς Ὅμαδες Μελέτης τοῦ Σκηνικοῦ τῶν Αἱρέσεων καί τῆς Παραθρησκείας:

1. **Ὅμαδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τῆς **Ἐταιρείας «Σκοπιά»** τῶν **«Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά»**. Κάθε Παρασκευή, 5.30' -7.30' μ.μ.
2. **Ὅμαδα Μελέτης** τοῦ σκηνικοῦ τῆς **«Νέας Ἐποχῆς»** (Γκουρουϊστικές, Ἀποκρυφιστικές, Ἐναλλακτικές, Νεο Γνωστικές, Σατανιστικές κ.λπ. ὁμάδες). Κάθε Πέμπτη.
3. **Ὅμαδα Μελέτης** τῶν **Προτεσταντικῶν-Πεντηκοστιανῶν** κινήσεων. Κάθε Δευτέρα, 7.00' -9.00' μ.μ.

Τά **Μαθήματα** πραγματοποιοῦνται σέ αἴθουσα τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς (Ἀποστόλου Παύλου 10, δύο δρόμους δεξιά, μετά τήν Ε. Ρ. Τ.). Τηλ. ἐπικοινωνίας: **210 6396 665**.

**ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
τοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου
καὶ συνεργατῶν του**

1. «Ἡ Ὁρθοδοξία μας».
2. «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη-Λατρεία- Ζωή».
3. «The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life».
4. «Ἡ ἀστρολογία στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
5. «Ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».
6. «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ομάδων», (ἔκδ. Γ΄).
7. «Πεντηκοστιανοὶ καὶ Ὁρθοδοξία».
8. «Μετενάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ Κακοῦ», (ἔκδ. Β΄).
9. «Ἀποκρυφισμὸς, Γκουρουϊσμὸς, “Νέα Ἐποχὴ”», (ἔκδ. Γ΄).
10. «Διάλογισμὸς ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση».
11. «Ἡ Λατρεία τῆς “Σκοπιᾶς”», (τόμος Α΄).
12. «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ καὶ Ὁρθοδοξία», (τόμος Γ΄).
13. «Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σὲ δρόμους τοῦ Ἐωσφόρου».
14. «Νεοφανεῖς αἱρέσεις-Καταστροφικὲς Λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
15. «Ἐγκληματικὸ δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν».
16. «Ὁμάδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη», ἔκδ. Ζ΄ Πανορθόδοξο Συνδιασκέψεως (Ἀλίартος 20-26/9/1995).
17. «Ναζισμὸς μὲ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ομάδων».
18. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Προβληματικὴ καὶ στρατηγική».
19. «Νεοσατανισμὸς. Ὁρθόδοξη θεώρηση καὶ ἀντιμετώπιση».
20. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας. Πρακτικὸς ὁδηγὸς γιὰ τὴν οἰκογένεια».
21. «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
22. «Καταστροφικὲς λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ νομικὴ ἀντιμετώπισή τους».
23. «Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία».
24. «Ρωμαιοκαθολικισμὸς, Προτεσταντισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία».
25. «Ἀφιέρωμα στὸν π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζόπουλο» ἔκδ. Π.Ε.Γ.
26. Μοναχῆς Ἀτωνίας, «Νεοπεντηκοστιανοὶ στὴν Ἑλλάδα», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
27. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θρησκευτικὴ Ἐλευθερία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
28. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θεοσοφία – “Νέα Ἐποχὴ”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
29. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Σχεδιάσμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
30. Ἰωάννου Μηλιῶνη, «Ναὶ ἢ ΟΧΙ στὸ Χάρι Πότερ;», ἔκδ. Π.Ε.Γ. (ἔκδ. Δ΄).
31. Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου. «Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
32. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Ἐβδομάς», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
33. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Γενικὴ θεώρηση, (τεῦχος 1ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
34. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Καμπάλα κ.λπ. (τεῦχος 2ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
35. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλλημεῖα» (τεῦχος 3ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
36. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀποκρυφιστικὲς Ὁμάδες», Ροδόσταυροι κ.λπ. (τεύχη 4ο-10ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
37. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμὸς», (τεύχη 11ο-15ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
38. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Μαγεία», (τεύχη 16ο-20ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
39. «Σατανιστικὲς παγίδες» (σειρά Β΄), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
40. Κυριάκου Κυριαζόπουλου, «Σαηεντολογία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
41. Κωνσταντίνου Χολέβα, «Ποιοὶ καὶ γιατί ἀμφισβητοῦν τὴν Ἑλληνορθόδοξη παράδοση;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
42. Ἄννας Μπουρδάκου, «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ. Ἀπὸ τὸ Α στὸ Ω», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
43. π. Κυριακοῦ Τσουροῦ, «Ὁ Νεοπαγανισμὸς τῆς “Νέας Ἐποχῆς”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
44. Χρήστου Ταγαράκη, «Εἶναι ἡ γιόγκα σωματικὴ ἄσκηση-γυμναστική;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων ποὺ συνιστοῦμε

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητικὴ ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη», ἔκδ. Π.Ε.Γ Βορείου Ἑλλάδος, (ἔξαντλήθηκε). Ὑπάρχει στὴν ἰστοσελίδα: www.orthodoxnet.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=41
2. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, «Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μία πραγματικὴ ἀπειλή», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
3. Βουδιστικὲς αἱρέσεις στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
4. Μ. Ε. Johnes, α) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὸ θηρίο», β) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς», γ) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ τὸ νησί τῆς Ἀφροδίτης», ἔκδ. Κ. Ε. Δ., Ἰ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν (τηλ. 2610 275022).

Τὰ βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν τὰ βρῖσκετε μπορεῖτε νὰ ἀπενθυνηθεῖτε στὴν Π.Ε.Γ, τηλ. 210 6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολῆς.